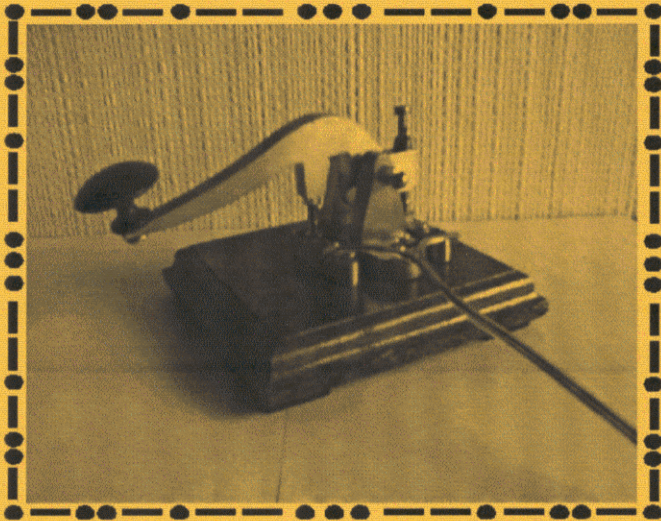

HelleMonster

Modus Morse!

De zelfgemaakte camelback van Harrie PA3BLC

Signalen uit de ether
en van
zingende draden

Redactie & abonnementen :

Gerard en Thea Meijs, PA3AAE en PA3HBP
Achterweg 18
3248 AA Melissant
tel: 0187-603808
e-mail: thea@hellemonster.nl of thea@tomaatnet.nl

Redactiemedewerkster :

Monika Pouw-Arnold PA3FBF / NL10416
Raadhuislaan 31
3641 EG Mijdrecht
tel/fax: 0297-28 59 47
e-mail: Mel.Arnold@inter.NL.net

Cartoons :

Maroeska van Veen en Dick Kraayveld PA3ALM

Webmaster :

Paul de Keizer PA3AQL
Distel 16
3191 RC Hoogvliet
tel: 010-4165462
e-mail: paul@hellemonster.nl

Homepage:

<http://www.hellemonster.nl>

Prijs abonnementen:

Nederland	:	€ 12,00 per kalenderjaar
Binnen Europa	:	€ 13,00 per kalenderjaar
Buiten Europa	:	€ 16,50 per kalenderjaar

Losse nummers:

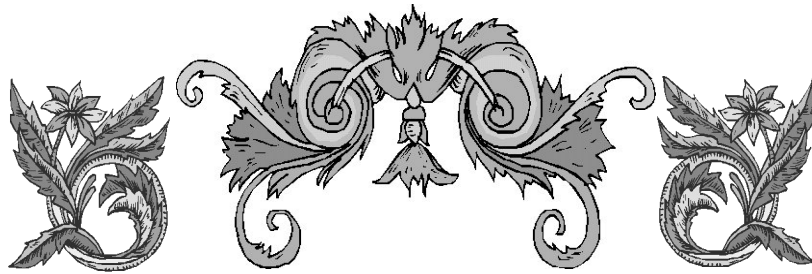
Nederland	:	€ 3,80
Binnen Europa	:	€ 4,05
Buiten Europa	:	€ 4,95

Het betreffende bedrag kunt u onder vermelding van uw naam en volledig adres overmaken naar postgiro 9002893 t.n.v.

T Meijs-Nijssen
Achterweg 18
3248 AA Melissant

HelleMonster verschijnt 4 maal per jaar aan het begin van elk kwartaal

Publicatie van artikelen uit HelleMonster in andere bladen, op internet of op andere wijze, is alleen mogelijk na schriftelijke toestemming van de auteur.

Bladvullend gewauwel

Door: Gerard PA3AAE

Beste Hellemonstervrienden,

Gelukkig, Kerstmis en de jaarwisseling zijn weer voorbij.

Ik zit nu aan de ontbijttafel, met een lekkere mok thee en een gekookt eitje en kijk naar buiten in de tuin, waar de doorweekte mussen en een merel zich te goed doen aan de stukjes brood, die ik daar heb uitgestrooid. Het is nog maar net licht buiten en er valt een druilerige motregen, zodat alles grauw en troosteloos is. Alle wenskaarten voor een gelukkig 2004 zijn al verwijderd en netjes bij het oude papier ingeleverd. Ik ben blij, dat het weer voorbij is, want voor mij hoeft al dat opgefokte gedoe niet. Ik vind het steeds meer een must worden, al dat feestelijke gedoe en krijg het gevoel, dat het je door je strot geduwd wordt.

Neem nou het Sinterklaas gebeuren. Al ver vóór zijn verjaardag liggen de chocolade letters en de pepernoten in de winkels. Op de radio word je gedwongen te luisteren naar de bekende liedjes, tenzij je de knop op uit zet. Op 6 december zijn de etalages omgetoverd met Kerst versiering en hoor je de hele dag Kerst liederen.

Een goede kennis van mij vroeg, of hij op Kerstavond bij ons kon komen dineren! Nou, toen sloegen bij mij de stoppen door. Kijk, iedereen, die bij ons op bezoek komt, zal nooit hongerig de deur uitgaan, want gastvrijheid staat bij ons hoog in het vaandel. De persoon in kwestie heb ik wel een berichtje gestuurd, waarin vermeld stond, dat hij natuurlijk welkom was, maar dat er van dineren geen sprake kon zijn. Hij zou natuurlijk te eten krijgen, maar voor hetzelfde geval kon het zijn, dat Thea een emmer erwtensoep zou koken, met zelf gebakken brood. Kijk, dat bedoel ik nou met al dat opgefokte gedoe. Bij de supermarkten liepen de mensen met karretjes volgepropt met waren en ik vroeg me af, hoe de mensen dat allemaal konden verorberen.

Op 27 december hoor je geen Kerstlied meer, de grens van Kerst is bereikt en de liederen en muziek wordt weer als vanouds. Ik krijg het gevoel, dat

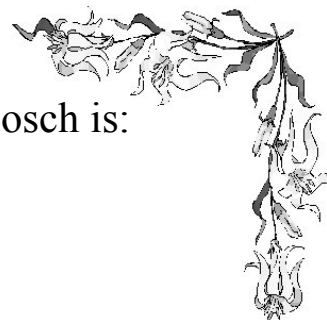
men de feestdagen verplicht afwerkt. En daar heb ik nou zo'n hekel aan. Maak van elke dag een feest, met je partner, je kennissen en je vrienden en daar heb je geen kalkoen of flessen dure wijn voor nodig. Als ik naar de vogels buiten kijk, dan kan ik genieten van hun gedoe, om een stukje brood te pakken en dat onder de bosjes op te eten. Wij hebben de jaarwisseling rustig over ons heen laten komen, met een paar zelfgebakken oliebollen en wat kleine snacks op tafel. Toen de laatste seconde van het oude jaar was vervlogen, heb ik Thea een heel gezond 2004 gewenst, hetgeen ik ook echt meende, maar ook u bent daarbij gebaat, want dan is Hellemonster verzekerd van zijn voortbestaan, daar ik nog steeds niets van de computers weet.

Ik weet het vrienden, ik ben een beetje zwaarmoedig mens, dus alles wat hierboven staat, daar hoeft u zich niets van aan te trekken. Het is gewoon mijn gevoel en u moet uw leven indelen en beleven, zoals u dat wilt. Het zal wel komen, door de winter, want dat is voor mij de slechtste tijd van het jaar. Dat ligt aan het feit, dat ik een tropenkindje ben en geniet van de zon en de warmte. Daarom ben ik in de wintertijd ook niet vooruit te branden. De zelfbouw ligt op een laag pitje en er komt weinig uit mijn handen. Het enige, dat mij nog een beetje opbeurt, zijn de CW signalen en de gesprekken, die ik dan met andere amateurs heb.

Gelukkig hebben we weer een aantal nieuwe abonnees, die ook gek zijn van morse, zoals Dick PA3CW, die met een zeer duidelijk handschrift seint en afhankelijk van zijn tegenstation, met hoge of lage snelheid seint. Ook ome Bas, Louis/PA0LCE en nog vele anderen, zijn mij vaak een steun in deze sombere dagen en geven mij het gevoel, dat ik nog verbinding met de buitenwereld heb. Het enige lichtpuntje waar ik mij aan vast kan houden, is de meeting van 1 mei. Ik kijk daar naar uit, want dan zie ik weer al die bekende gezichten, en hebben we weer de mogelijkheid om eens bij te praten en gevoelens uit te wisselen. Ik hoop van harte, dat ik u in goede gezondheid in Maassluis mag begroeten in 't Oeverbosch, met uitzicht op de Nieuwe Waterweg, waar de schepen komen en gaan. Graag tot ziens en mijn excuses voor mijn sombere gemoedstoestand.
73/Gerard.

Het adres van Restaurant 't Oeverbosch is:

**Maassluisdijk 201
3133 KA Vlaardingen**

Lijm...

Zoals de dokter bij een gezondheidsafwijking wordt geroepen is aan boord de telegrafist de uitgesproken heemeester van alles waar muziek uitkomt. Alhoewel de dokter er in één opzicht zeker veel gunstiger voor staat, geven de vergissingen van een esculaap meestal geen kik meer. De verknoeide radioapparaten, welke na de eerste deskundige behandeling in

handen vallen van nog handiger monteurs, zijn vaak weer tot het leven terug te roepen. Hierbij blijft in het midden tot welke categorie reparateurs ondergetekende moet worden gerekend. Die boordverpleegster indertijd twijfelde zeer zeker niet aan zijn capaciteiten, anders had ze beslist zijn hulp niet ingeroepen.

We schommelden op één van onze grote passagiersschepen ergens over die wagenwijde watervlakte, toen haar toestel kuren vertoonde. De telegrafist was er wel goed voor. Nu is “goed voor” wat sterk uitgedrukt, want ze presenteerde mij het euvel in een verleidelijke Mona Lisa-omlijsting. En welke zeeman voelt zich dan in de boot genomen? Het karweitje bleek eigenlijk zeer eenvoudig te zijn. Het aandrijskabeltje van de stations-namenschaal was defect geraakt. Een werkje dus waar meer handigheid dan radiokennis aan te pas kwam. Vindt u het onbegrijpelijk, dat ik haar omtrent deze omstandigheid in onwetendheid heb gelaten? Toch scheen het mij die morgen aan feeling te hebben ontbroken, misschien lag het aan de “Louvresfeer,” want bij de reparatie stootte ik per ongeluk het topje van een radiobuis stuk. “Fftt” hoorde ik en wist meteen dat het vacuüm van de buis wijlen was. Met de nonchalance van een vakman lichtte ik haar in, dat het spelen van haar toestel voorlopig zou moeten wachten op een nieuwe lamp, waarop zij mij verbaasd vroeg: Verstrekt Radio Holland dan geen lijm?...” Gelukkig voor mijn eigen reputatie kon ik daar met een volmondig “neen” op antwoorden.

d. B.

Bron: PDRH nr 7, maart 1958

Technisch gewaauwel

Magnetic loop voor 40 en 80 meter.

Door: Hans PA3GXB

Het is alweer geruime tijd geleden, dat ik me bezig heb gehouden met het ontwikkelen van een antenne. Nu zult u zeggen: "Wat is daar bijzonder aan? Allemaal hebben we wel eens een antenne gemaakt." Althans, daar ga ik van uit! Een stuk draad waarvan de lengte aangepast is aan de frequentie en hobbelen met die geit. Nu ja, hobbelen...! Veelal moet er een antenne tuning unit tussen om een goede swr te verkrijgen.

Dat wordt wat anders als je gaat nadenken over een antenne die geschikt zou moeten zijn voor de 137 kc/s frequentie. Het opwekken van die frequentie is niet zo moeilijk. Ga maar eens in de kristallendoos kijken en je zult versteld staan van de x-tallen die met een bepaald deeltal in de gewenste 137 kc/s band uitkomen. Met name oude kristallen uit de 2mcs middengolf band van de scheepvaart. Zelfs het versterken van die frequentie naar een respectabele waarde is niet zo'n probleem. PAØSE heeft hier uitermate boeiend over geschreven in Electron. Het één en ander is absoluut reproduceerbaar. Echter, hoe ga je zo'n lage frequentie aanpassen aan een juiste antenne. Dat is een crime op zich. Niet voor iemand die op het platteland woont en die lengte kan wegspannen, maar er zijn mensen, zoals ik, die in een rijtjes huis wonen. In de zogenaamde woongemeenschap heb je rekening te houden met je burens, overburens, achterburens, de burens vlak naast je, enfin noem alle potentiële klagers maar op!!

Gesitueerd in het midden van een rijtje huizen met vreselijk aardige, doch radioactief wantrouwende burens en een tuin van acht meter diep, is het meer dan een ultieme uitdaging toch uit te komen op 137 kc/s met iets waarmee QSO's te maken zijn.

Ik heb aan de zender een zo lang mogelijke draad gehangen. Ik kreeg zelfs een neonpit aan het gloeien en men hoorde mij in Delft!!! En wat te denken van Hellevoetsluis? Ook daar ben ik gehoord. Het zal de grondgolf wel geweest zijn, maar ik was zo trots als een hond met zeven.....! Helaas is het nooit tot een echt QSO gekomen. Na verloop van tijd brandde de eindtrap eruit, een paar nieuwe torren erin en weer van hetzelfde laken een pak. Er was duidelijk iets mis met de antenne. De

zender kon z'n ei niet kwijt. Ik had allerhande filosofieën en ideeën om uit te voeren. Ik dacht: "Waarom geen magnetic loop?" Ik had er in het verleden wel eens iets over gelezen in de prima artikelen van de eerder genoemde PAØSE en een heel oude uitgave van het ARRL-Antenne handboek gaf ook de nodige informatie. Maar het waren allemaal loops voor 80 meter en lager. Er was niets voor de 2000 meter band.

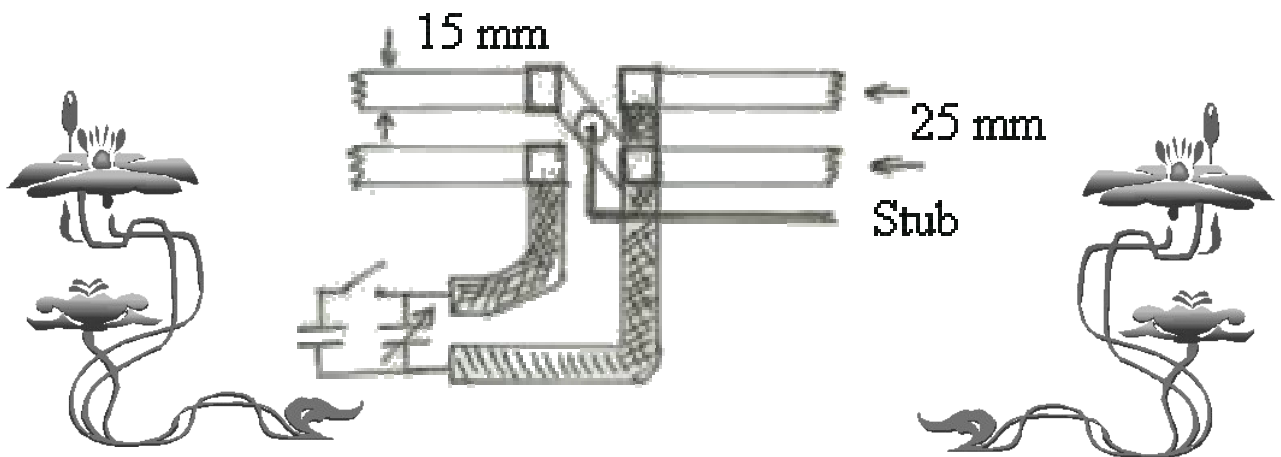
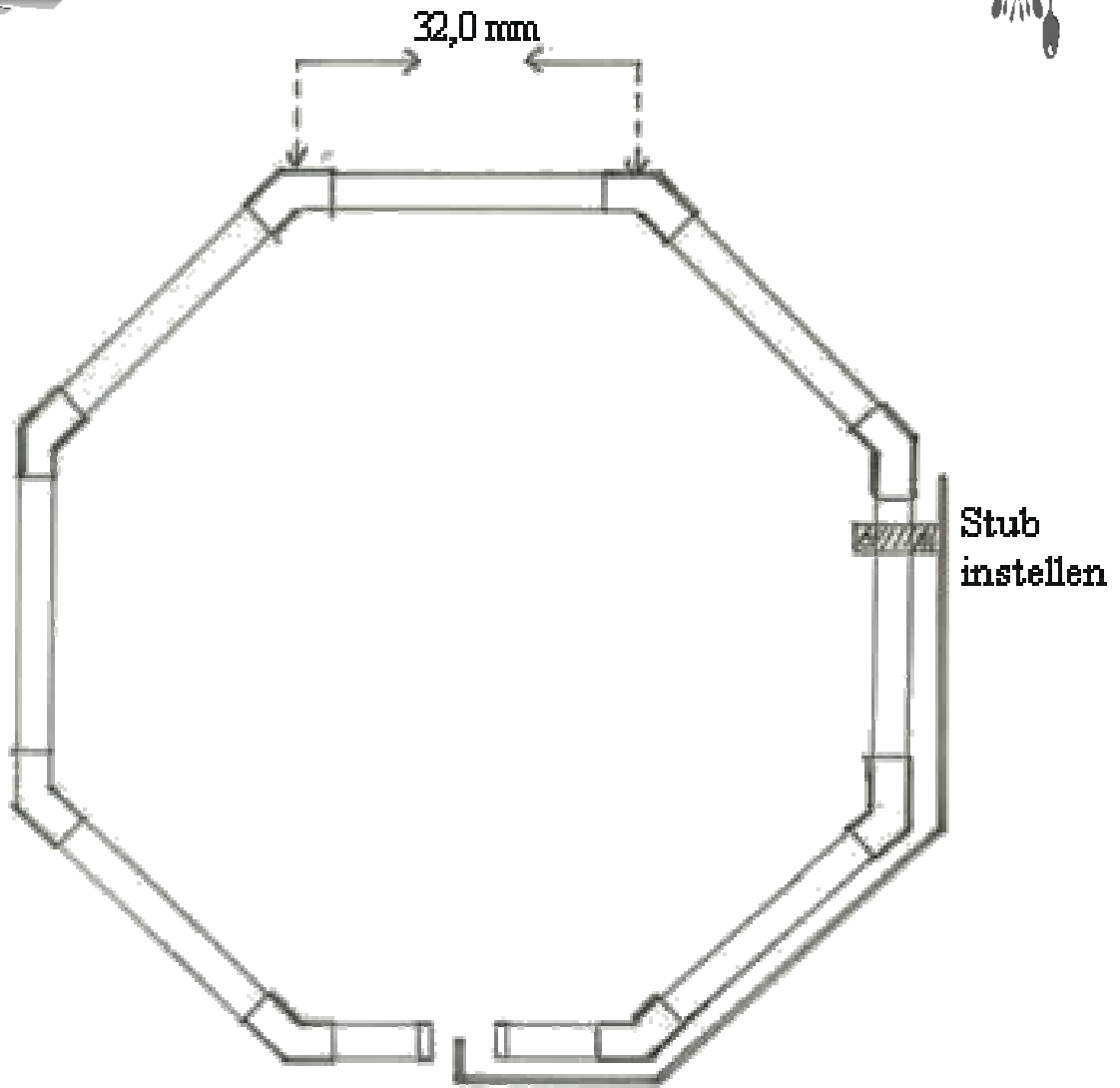
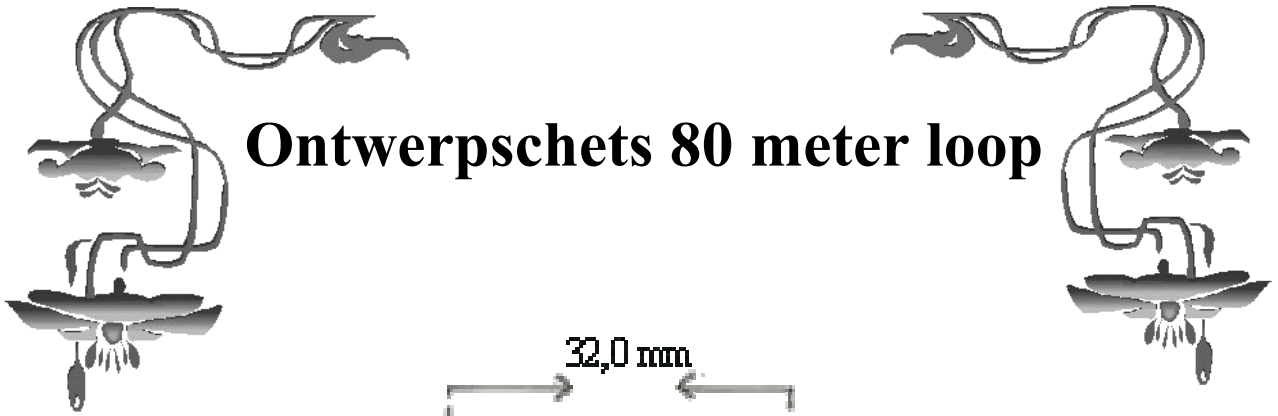
Toen heb ik het idee in mijn persoonlijke ideeënbox gestopt en dacht: "Waarom zou ik niet eerst proberen op de 160 meter band?" Dat is ook zo'n rot frequentie om goed op uit te komen. En laat ik eerlijk zijn, zelfs de 80 meter was bij mij een ondergeschoven kindje. Daar was ik nog nooit fatsoenlijk op uitgekomen omdat mijn vertical geschikt was voor 20 t/m 10 meter en een stuk weggespannen draad, een dipoolachtig gebeuren, resoneerde op veertig meter.

Om een lang verhaal kort te houden, ik heb ruim een jaar geëxperimenteerd met allerlei vormen van loop antennes. Klein van afmetingen om e.e.a. binnenhuis te kunnen uit proberen. Dus eerst op de 40 meter band en wat speelwerk voor 80 meter. Het leukste was het experimenteren met een dual loop van 2,64 meter omtrek voor 80 meter. Dat was een octagon-loop, een achtkantige antenne, met een diameter van 90 cm. Acht pijpjes met een diameter van 15 mm en een lengte van 33cm met elkaar verbonden met 45 graden knietjes, vormden één loop met een omtrek van 2,64 meter. Daar heb ik er twee van gemaakt en ze in serie gezet. Dus werd de totale omtrek 5,28 meter. Met behulp van een paar vaste condensatoren en een variabele condensator met een plaatafstand van pakweg 5 mm (een C van ongeveer 150 pf uit de dump!!) kreeg ik het hele spul in resonantie op 80 meter.

Er is veel geëxperimenteerd met het inkoppelen van het signaal. Om 50 Ω in te koppelen, maakte ik eerst gebruik van en z.g. stub. Met een bnc connector werd de buitenmantel van de coax exact in het midden van de koperen pijp gemonteerd. Het middencontact van de coax werd op een plaats gemonteerd daar waar je minimale swr had. Het was mogelijk om een aanpassing van 1:1 te verkrijgen. Het is raadzaam wel een massieve draad te gebruiken. Het één en ander dient goed gefixeerd te worden. De afstand tussen de draad en de loop is ook van invloed op de SWR.

Met m'n TS820 kon ik ruim 100 Watt in die antenne pompen. De diameter van de pijp 15mm en daarmee heb ik binnenshuis diverse cw-verbindingen met Europese stations gemaakt. De schets geeft een idee van de opbouw van de antenne.

Ontwerpschets 80 meter loop

De waarde van de variabele condensator is vast te stellen d.m.v. een computer programmaatje. Voor deze loop heb je t.b.v. 80 meter een C nodig van ongeveer 400 pF. Voor de 40 meter heb je een condensator nodig van om en nabij de 100 pF.

Ik heb geëxperimenteerd met een variabele condensator van 20 tot 180 pF met een plaatafstand van 4mm, gewoon verkrijgbaar op de Dag voor de Amateur in Apeldoorn of op de radiobeurs in Rosmalen. Ze zijn daar te kust en te keur!! Dus voor 40 meter is er geen enkele probleem. Bij gebruik van de 80 meter band schakel je een paar parallel condensatoren in om tot de gewenste waarde van 400 pF te komen. Ook deze condensatoren zijn simpel verkrijgbaar op de genoemde beurzen.

Om een nog beter rendement te verkrijgen zou ik nu een dikkere koperen pijp gebruiken. B.v. een standaard pijp van 22 mm diameter.

Ga eens op internet kijken voor programmatuur. Heb je geen internet maar wel een computer met MS.DOS geef dan een seintje aan het HelleMonster secretariaat. Bij de eerst volgende HelleMonster meeting zullen we voor een symbolische vergoeding, HM donatie, zorgdragen voor een schijfje met een 3-tal programmaatjes

Volgens een computer berekening met bovengenoemde programmatuur, ga je bij 7 mc/s van 29% transmission efficiency bij 12 mm pijp naar 41% bij 22 mm pijp.

Een aandachtspunt is de hoge spanning tussen de condensatorplaten. Bij een inputvermogen van 100 watt kan de spanning op 7 mc/s oplopen tot ruim 8000 volt, op 3,5 mc/s is dat een stuk minder. Volgens de berekening ruim 5500 volt. Dus vingertjes uit de buurt. Het is van belang dat de vaste condensatoren allemaal van type 10 kV moeten zijn. Daarvan had ik niet de juiste waarden in het bezit, maar wel een stelletje van 400pF 6kV. Door serie en parallel schakelen van deze C's kwam ik, voor wat betreft de doorslag spanning, goed uit. De variabele C had met z'n plaatafstand van 5mm, soms de neiging om te gaan sproeien. Het beste is om met laag vermogen het spulletje in resonantie te brengen, waarna het vermogen opgeschroefd kan worden. Meestal blijft de zaak dan stabiel.

Er dient ook zorgvuldig te worden gesoldeerd. Slordige solderingen worden direct afgestraft met "sproeiende" contacten. Wel spectaculair voor de familie, maar je veroorzaakt een behoorlijke storing in de directe omgeving.

Ook dient er bij de constructie gebruik gemaakt te worden van goede isolatie materialen. Het eerste ontwerp was gebouwd op een houten plank. De loop had ik daarop gemonteerd met gietstalen pijpbevestigingsbeugeltjes uit de hobbywinkel. Gaat perfect. Alleen de doorverbindingen had ik met dubbelzijdig printplaat uitgevoerd. Die had ik ook op het hout geschroefd. Een snelle montage en uitstekend om mee te experimenteren. Alleen na verloop van tijd en dat was verrekke snel, begon het hout aan de kant van de condensatoren te branden! Toen heb ik het met een stuk pertinax geprobeerd van 10mm dik. Nou geloof mij, het leek wel of de bliksem erin geslagen was. Een doorslagspoor van een paar centimeter viel mij te beurt. Via een vriendje kon ik aan een plaatje Trespa komen en heb dat vervolgens toegepast. Dat leek in het begin goed te gaan, totdat ook daar een vreemdsoortige lucht vanaf kwam. Na een kwartiertje sleutelen was het trespa op sommige plaatsten bijna twee keer zo dik geworden en kwam er een smerig geurende gelige epoxy uit zetten. Uiteindelijk heb ik via een meedenkende amateur een aantal perspex showborden verkregen tegen de daarvoor geldende amateur vergoeding. Ze hadden jaren dienst gedaan in een automobiel showroom.

Deze showborden waren gemaakt van 11mm dik perspex. Machtig mooi materiaal waarin goed te boren en te schroeven was.

Ongetwijfeld zijn er meer eenvoudig te verkrijgen kunststof materialen op de markt waar een goede constructie uit te maken is voor een loop antenne. En hoe het nu gegaan is met een loop voor de 2000 meter? Tja.... e.e.a. is nog steeds niet uitvoerbaar voor mij gebleken. Er staat naast me in de shack wel een spoeltje van 60 cm hoog bij een diameter van 25 cm met een partij draad waar je je huis mee kunt bedraden. Er zijn allerlei ideeën, maar tot op heden blijft het daarbij. Wat mij wel is gelukt, dat is om een “kleine” loopantenne voor 160 meter te maken. Ook een dubbelpijps met een totale omtrek van 10 meter. Dat ding draait van 7 t/m 1,8 mc/s. Daarover zal ik de volgende keer een stukje schrijven.

En...vergeet de komende Hellemonster meeting niet. Ik zal dan e.e.a. constructief over de loop vertellen en wil ook een loop antenne laten zien voor 14mc/s t/m 30 mc/s met een zelfbouw afstemcondensator.

Succes met eventuele nabouw.

Een oude Junker vertelt

Door: Paul PA3AQL

Weet u hoe het voelt om dagelijks tikken op je kop te krijgen? Niet even een paar tikken, nee, wel uren lang wordt er kort en langer op je kop gedrukt. Maar ik mag niet klagen, want daarvoor ben ik gemaakt. Ik kom uit een zeer beroemde, aristocratische familie.

Mijn voorvaders werden door ene Joseph Junker, kapitein ter zee bij de Duitse marine, gemaakt. In 1926 begon hij in Berlijn een bedrijfje dat onder andere seinsleutels ontwikkelde, waarop hij later patent kreeg. In 1934 werd de productie verplaatst naar Honnef/Rhein. Sindsdien zijn deze sleutels zeer populair en werden zowel door militaire als scheepstelegrafisten gebruikt. Daarna kwamen ze ook bij de zendamateurs terecht.

Mijn leven begon op een koopvaardij schip, waar er heel wat berichten via mijn verzilverde contacten werden verzonden. Na vele omzwervingen over de zeven zeeën en verschillende telegrafisten, werd het schip gesloopt. De laatste telegrafist heeft mij

vervolgens voor het zelfde lot gered en mee genomen om mij weer op een ander schip te gebruiken.

In verband met het bereiken van de gepensioneerde leeftijd van deze telegrafist, kwam ik enige tijd in een kast terecht om ook van mijn

pensioen te genieten dacht ik. Maar het lot besliste anders. De ex telegrafist had een vriend die zendamateer was met een zogenaamde C-machtiging. Hij wilde graag op de korte golf werken maar moest daarvoor morse leren, om de A-machtiging te halen.

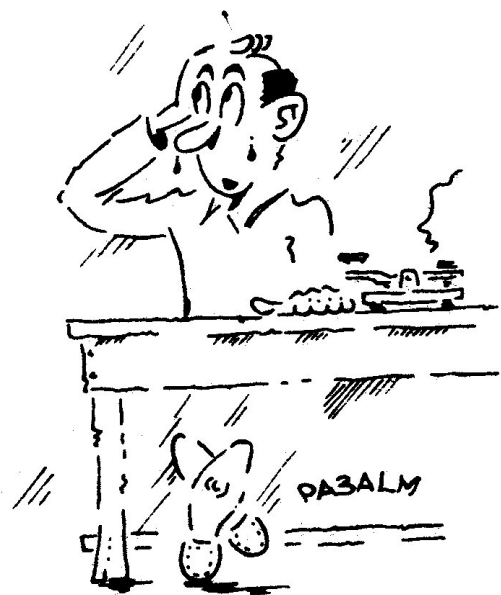
U raad het al, wederom wisselde ik van eigenaar. Dat werd weer hard werken. Elke dag door een ongeoefende seiner te worden bediend, is geen pretje. Bovendien werden mijn instellingen zo vaak veranderd, dat de instelschroefjes zelfs soepel gingen lopen, na jaren in de zelfde stand gestaan te hebben.

Ook werd mijn knop steeds nat van de zweterige vingers van mijn nieuwe baas. Het wilde in het begin niet erg lukken en ik kreeg natuurlijk de schuld. Dan was de veerspanning te hoog en dan weer te licht. De contactpunten stonden te krap of juist te wijd of ik gleeed weg over de tafel. Op een goede dag was mijn baas het zo zat, dat hij mij van tafel sloeg, waardoor ik met een klap op de grond terecht kwam. Gelukkig is mijn constructie zo solide dat er voor mij geen nadelige gevolgen waren. Er volgden weer een paar dagen rust. Maar de ex telegrafist, de leermeester van mijn baas, wist hem zo te motiveren dat het oefenen werd voortgezet.

Inderdaad ging het steeds beter. Na een periode van uitsluitend codes, werd er voorzichtig klare tekst geseind en na een half jaar werd het examen aangevraagd.

De grote dag brak aan en ik mocht niet mee want tijdens het examen werden ook Junker sleutels gebruikt, want het risico was voor mijn baas als hij zijn eigen sleutel zou gebruiken en er zou wat mis mee zijn. Niet dat hij daar bang voor had hoeven zijn. Ik voelde me dan ook een beetje verwaarloosd. Maar het werd meer dan goed gemaakt, want de baas kwam uitgelaten thuis met de mededeling dat hij geslaagd was. Hij pakte me op en gaf een kus op mijn grijze kap en zette me in de kast... ???

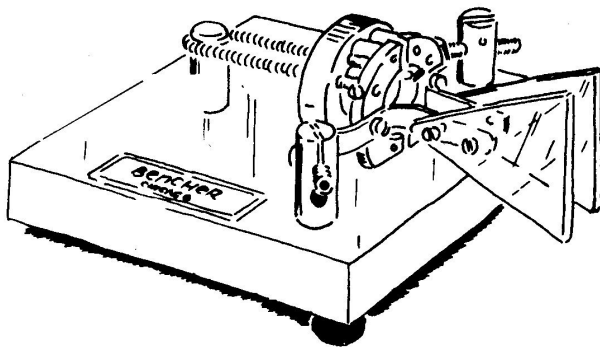
“Wat nu,” dacht ik, “moet ik de rest van mijn leven in de kast doorbrengen?” Het zag er wel naar uit, er gingen maanden voorbij dat ik niet aangeraakt werd.

Op een goede dag echter werd ik uit de kast gehaald, opgesteld en aangesloten aan de tranceiver. Voorzichtig werd er CQ gegeven en warempel, er kwam antwoord. Weer voelde ik de natte vingers van mijn baas op mijn knop en ook ik kreeg de zenuwen, dat ik eindelijk aan het werk kon. De verbinding ging niet zo goed want er moest vaak om herhaling gevraagd worden. Mijn baas was het duidelijk een beetje kwijt. Er volgden weer een aantal dagen dat ik niet aangeraakt werd. Gelukkig bleef ik wel aangesloten staan op het bureau.

Toen kreeg mijn baas een mede amateur zo ver, dat zij samen dagelijks gingen oefenen om het morse weer onder de knie te krijgen. Dat hielden ze maanden lang vol en mijn baas kreeg er zelfs plezier in. Hij maakte de ene na de andere verbinding en hij had geen last meer van de zenuwen. Ook ik had het naar mijn zin, de baas ontwikkelde een prachtig handschrift en het was een heerlijk gevoel om zo mooi regelmatig op en neer bewogen te worden.

De baas en zijn oefenmaatje, waar hij nog steeds bijna elke dag een sked

mee had, besloten om te proberen hun snelheid op te voeren. Helaas kon mijn baas het met zijn hand niet voor elkaar krijgen boven de 16 wpm te komen. Zijn oefenmaatje gebruikt een elektronische keyer en dat wilde hij ook wel proberen. Gelukkig bleef hij voor zijn QSO's, mij gebruiken

en het kostte hem weer maanden oefenen op die keyer.

Helaas moest ik constateren dat hij steeds meer de keyer ging gebruiken, waardoor ik weer een rustige periode tegemoet ging.

Wanneer er zich een station meldde dat met een rustig tempo seinde, werd ik gebruikt zodat ik niet zachtjes vast roestte.

Ik ben toch wel bang dat ik eens weer in de kast terecht kom of misschien op een ere plaatsje op de schoorsteenmantel. Want tenslotte heb ik al die jaren lief en leed gedeeld met mijn baas en zijn we elkaar gaan waarderen zoals goede vrienden dat doen.

Ondanks die voortdurende tikken op mijn kop, kan ik terugzien op een goed en werkzaam leven.

De kracht van eenvoud

Door: Ko PAØJY

Voor een vriend, een ex-marconist (hij voer van 1955-1974), maakten we een dipooltje. We plaatsten een paal in de tuin en we trokken 5,10 m tweelingsnoer uit elkaar, deden een ty-wrapje op de plaats waar het snoer aan elkaar vast moest blijven

zitten en vervolgens ging de rest van het tweelingsnoer als ca 50 ohms symmetrische feeder door het raam naar binnen. We modificeerden een MFJ tuner voor een symmetrische voedingslijn en die knoopten we weer aan de TS 430.

Mijn vriend was gewend pieken, dippen en pieken af te lezen maar dat gaat met 50 Ohm uitgangen heel anders. Dat was even wennen.

Al gauw had hij in de gaten dat bij 14.319 kHz de tuner telkens in dezelfde stand stond en dus werd er een lijstje gemaakt met afstemmingen. Hij is goed in lijstjes maken. . . Alleen vertrouwde hij meer op die 6 mm², of was het meer, tussen de masten aan boord, dan op dit dipooltje.

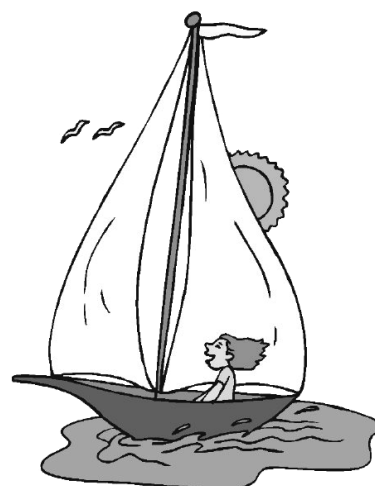
Elke keer merkt hij weer met verbazing op, dat dit stukje tweelingsnoer zulke goede verbindingen oplevert. Eigenlijk is hij meer communicatieman dan radiozendamateer, want een zendamateer verwondert zich nergens over, hij accepteert dat sommige proeven mislukken en andere slagen. De Engelsman heeft niet voor niets het spreekwoord: "The proof of the pudding is the eating."

Als antenne gebruik ik zelf een stukje draad van 30 m, dat ik aan de tuner heb geknoopt en door het raam naar een mastje aan de achterkant van het huis, aan de garage, heb geleid. Vervolgens loopt het draadje terug over het dak naar de plaats waar de tui aan het voortuinhekje geknoopt is. Je kunt daarmee niet alles werken, met de 7-elements beam op het clubgebouw gaat het veel beter, maar ik kan elke dag de gewenste verbindingen maken en dus hoeft het voor mij niet zo veel geld te kosten.

Bij Henk, een andere ex-marconist hier in de buurt, hangt een zg. Windom antenne en ook hij (overigens een prima sleutelaar!!!) kan werken wat hij wil, zij het dat wij soms verbindingen maken die hij niet kan horen.

Diverse zeezeilers gebruiken de geïsoleerde achterstag als antenne. Die achterstag heb je toch nodig en hoeft alleen maar geïsoleerd te worden. Dat isoleren, kan soms een probleem geven, maar niettemin maken zij de leukste verbindingen en is amateur-radio hun steun en toeverlaat voor het verkrijgen van weer- en windverwachtingen van de verschillende weerdiensten. Ook Pactor is bij hen veel in gebruik en Joost ZS5S kan daarover meepraten, want hij beheert één van de vele winlink-stations. (=de koppeling tussen amateur-band en internet, iets dat kennelijk in Nederland niet is toegestaan). Ja, amateur-radio houdt veel meer in dan meedoen aan een contestje of een dagelijks QSO-tje met een vriend ergens op de wereldbol.

Je snapt niet dat er zeezeilers zijn die zonder amateurlicentie de oceaan op durven te gaan. Dan sta je er opeens bij stil, dat in de tijd dat de VOC de wereldzeeën bevoer,

niemand ooit van radio had gehoord.

Dat doet me weer denken aan die keer dat Han, PA9HAN een scheepje van 32 voet lang (11 m) van Madeira naar Falmouth bracht. Hij had zijn pactor ingepakt en de programmatuur op een floppy in de koffer gedaan. Aan boord bleek het floppystation niet te werken. Jonge, wat voelde hij zich onthand. Toen hij dan ook nog door enkele amateurs werd gewaarschuwd voor een achteropkomend lagedruk gebied, had hij het helemaal niet meer. Hij kon niet zien waar die depressie vandaan kwam.

Fred PA7FAB/mm en Chris PA3GZK/mm hebben hem er, vanuit de Middellandse zee, aardig doorheen geholpen, door dagelijks de weerberichten over te brengen. Vanuit Nederland werden ze bijgestaan door PAØHST en PA7WLL.

Zo zie je maar waar amateur-radio goed voor is.

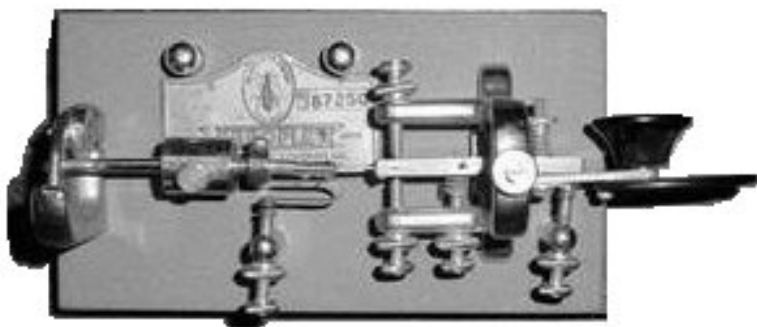
PCS of PC5 ?

door: Hans DL7DAN

De periode waarin het onderstaande verhaal speelt, heb ik zelf niet meegemaakt, ik zal het verhaal weergeven zoals het mij werd verteld. Bovendien geeft dit verhaaltje de soms botte, maar zeer humoristische sfeer weer die toen bij Norddeich Radio heerste. De gang van zaken aldaar had weinig gemeen met een typisch Duitse ambtenarenkliek, want daarvoor waren er daar teveel individualisten in dienst en sommige gebeurtenissen zoals "schip in nood" of andere gebeurtenissen van hoge urgentie, leenden zich er gewoon niet voor om ambtelijk behandeld te worden.

Het was medio de jaren 60. Collega D. had op eigen kosten een nieuwe morsesleutel voor z'n werk aangeschaft. De sleutel was een zogenaamde halfautomatische sleutel (bug) van een zeer bekende firma in de VS. Hierbij dient te worden opgemerkt, dat bij Norddeich Radio standaard de bekende Junker sleutel in gebruik was.

Stukje bij beetje deden ook modernere typen zoals bug en elbug hun intrede. In het begin werden deze sleutels door de directie alleen maar gedoogd, totdat zij eind jaren 70 ook tot de standaarduitrusting behoorden.

Collega D. wilde meteen zijn nieuwe sleutel in de nachtdienst uitproberen. Voorlopig kwam hij er niet aan toe, want hij zat van 20.00 tot 24.00 uur nog op een telefoniewerkplek en zou pas na middernacht op 500 kHz de wacht houden. Zijn collega's zagen, dat

hij ver voor die tijd het nieuwe pracht ding al uitpakte en stiekem met liefdevolle blik de chromen delen met zijn zakdoek afstofte.

Eindelijk was het zover en OM D. zat op de 500 kHz. Al snel diende de eerste taak zich aan. Het hoofd van de wacht kwam naar hem toe en zei: "Heer D., roept u a.u.b. Scheveningen Radio op 500 KHz eens op en geeft u door, dat zij het schip met roepletters DABF aanroepen. Het schip komt

over enkele uren Rotterdam binnen.”

Zo'n oproep was puur routine en ging als volgt: “PCH DE DAN PSE QRW DABF ERE TFC.”

(Scheveningen Radio van Norddeich Radio, informeert u a.u.b. DABF, dat wij verkeer voor hem hebben)

Nu kon eindelijk de grote show van collega D. met zijn nieuwe sleutel beginnen. Snel zette hij de luidspreker aan zodat alle collega's in de zaal konden meeluisteren.

Eerste poging: “PCS..” Dat ging alvast fout, het had natuurlijk “PCH” moeten zijn. Het hoofd wacht trok zijn wenkbrauwen iets omhoog en een paar collega's in de zaal keken op.

Tweede poging: “PC5..”

Alweer mis! Vanaf de andere werkplekken klonk luidruchtig geschater van de collega's.

Licht geïrriteerd zei het hoofd van de wacht: “Meneer D., kunt u a.u.b. de nieuwe sleutel pas voor uw werk gebruiken als u er mee om kunt gaan.”

Met hoogrode kop pakte OM D. de glanzende sleutel in en sloot de goede oude Junker weer aan. Het overige radioverkeer op 500 kHz werd vervolgens heel normaal afgehandeld.

Sleutelklik

Wilco PD2WDR maakte eens op 2m SSB een verbinding met een Engels station, maar de atmosferische omstandigheden waren zodanig, dat ze elkaar wel konden horen, maar niet konden verstaan. Wilco wilde de verbinding toch graag maken. Hij pakte zijn seinsleutel, vroeg in CW of deze vorm van communicatie ook goed was en meteen kreeg hij antwoord in CW. Het QSO werd verder zonder problemen afgemaakt.

Brieven aan Melissant

Door: Johannes Sparux

Hoe ik copulerende walvissen heb aanschouwd

Lieve Thea en beste Gerard,

Zo beste vrienden, eindelijk is hier dan toch de lang verwachte story van twee verliefde walvissen.

Het was aan boord van die voor mij legendarische tanker S.S. Munttoren, toen ik ter hoogte van Zuid Vietnam, 's morgens vroeg door de 1ste stuurman naar de brug werd geroepen. Ik was net op wacht en had de verkeerslijst van Scheveningen radio op 17103 genomen. Er was gelukkig geen telegram voor mij, dat betekende dus een rustig begin van die dag. Zat er wel een telegram in, dan diende je verbinding te maken met Scheveningen radio en dat was vanuit dat gebied geen sinecure, zeker niet met 250 watt in je antenne. Plus het feit dat ik voor het eerst in de Oost was en geen enkele ervaring had met het maken van radioverbindingen vanuit dat gebied. Nu waren er wel collega's die je konden helpen, met name die van de KJCPL (koninklijke Java China Pakketvaart Lijn, de latere Royal Interocean Line). Maar goed, een half uur later zou de verkeerslijst van JOS, Nagasaki radio beginnen, dus ik had tijd om de brug op te gaan en een eerste bakkie koffie te drinken.

“Sparks,” begon de eerste, “jij bent nog jong en onervaren, heb jij wel eens walvissen gezien?” “Nee,” antwoordde ik, “wel dolfijnen en vliegende vissen, maar geen walvissen.”

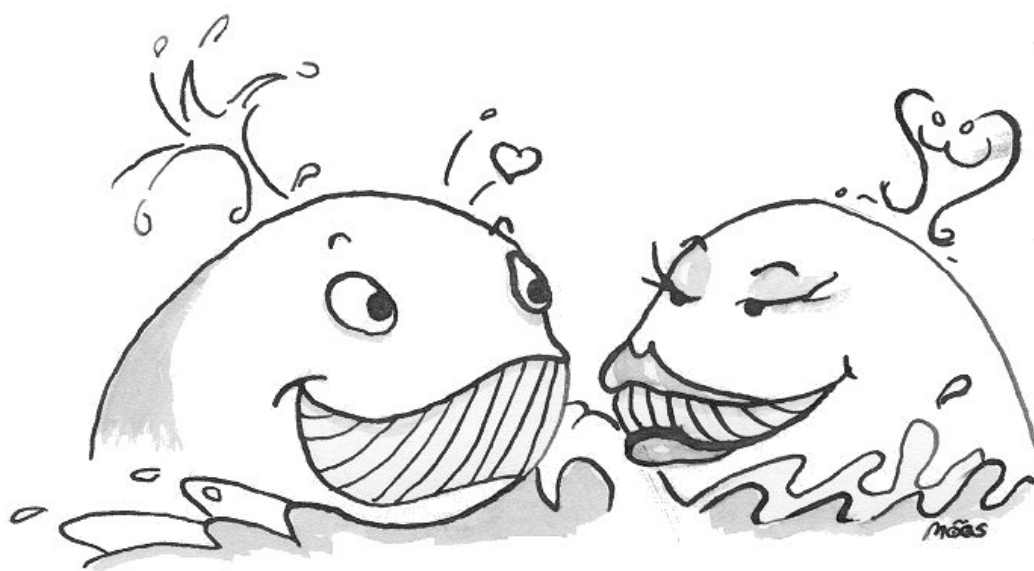
“Nu,” sprak de stuurman, “walvissen zie je ook niet zo gauw. Je ziet af en toe een rug boven water uitkomen en als je goed kijkt, dan zie je een rookpluimpje.” Toen wees hij mij aan, in welke richting ik ongeveer moest kijken, de richting waar hij een school walvissen meende te hebben waargenomen. Plotseling zag ik inderdaad een rug boven water uitkomen, met een kleine rugvin en vervolgens ontwaarde ik dat eerder genoemde

rookpluimpje. Het is natuurlijk geen rook. Het is het uitblazen van lucht, waarbij er ook waterdamp meekomt, dat door de wind uitwaaiert, waardoor de indruk ontstaat dat je kortstondig een “zeiltje” ziet. Het is een imponerend gezicht als je dit voor het eerst ziet. Die enorme logge beesten, die zich met de nodige souplesse door het water voorbewegen zonder zichtbare inspanning. Op een gegeven moment ontwaarden we met het blote oog, dat één van de walvissen de diepte in ging duiken, want we zagen zijn enorme staart boven water uitkomen en het scheen ons, dat ‘ie rechtstandig de diepte in verdween.

Plotseling en geheel onaangekondigd zagen we twee walvissen boven water uitkomen. Eén walvis viel direct op z’n (of haar?) rug terwijl de tweede tot bijna zijn staart uit het water kwam en daarna ook ruggelings terugviel. Daarbij werd een enorme waterzuil geproduceerd.

De stuurman stond te schreeuwen: “Nondedju! Ze hebben ‘het’ gedaan..... Nog nooit gezien ...potver.... wat een gezicht..... dit geloven ze thuis nooit..... twee parende walvissen!!!” Waarop ik hem schaapachtig antwoordde: “Maar stuurman, dat doe je toch altijd met z’n tweeën. Als je ‘het’ alleen doet, dan heet het toch anders?” Ik zat al een aantal dagen aan boord, vandaar vermoedelijk deze spontane reactie van mij.

Hierop stond de eerste mij zo ontzettend schaapachtig aan te kijken, dat ik daar eigenlijk een foto van had moeten maken. Daarna brulden we van de lol en vond de eerste het nodig om mij het één en ander te vertellen over het seksuele leven van de walvis. Volgens mij zoog hij het ter plekke volledig uit z’n duim, maar het was wel lollig.

Het verhaal werd als volgt verteld. Ook walvissen hebben last van aandrang, met name ook in de ochtend. Na een goede nachtrust zijn die beestjes voldoende uitgerust, om iets anders te doen, net zoals dat bij mensen het geval is. Wij zeevarenden ervaren dat, na voldoende lang op zee te hebben gezeten, als het ontstaan van de zogenaamde “odol.” Dit is een paramedische term voor..... nou ja, laat maar.....! Ik draaf nu een beetje te ver door.

Goed, we gaan weer verder. Het vrouwelijk schoon tussen walvissen blijkt voor zowel het mannelijke geslacht als ook het vrouwelijke geslacht toch nog steeds aanleiding te zijn tot aanverwante acties zoals een uitgebreide snuffelpartij. Net zoiets als het voormalige televisie programma “Ontdek je plekje,” met het uiteindelijke resultaat dat “het” al of niet succesvol wordt gedaan. Het gaat allemaal wel verrekte snel en zowel de eerste stuurman als ondergetekende kwamen na een langdurige maar zinvolle discussie op die vroege ochtend tot de gezamenlijke conclusie dat het maar goed was, dat zij beiden geen walvis waren.

Thea, kun je nagaan wat voor discussies er plaats vonden als je langer dan een half jaar bij elkaar aan boord zat??

Als mij al die verhalen te binnen schieten en ik zet ze op papier, dan hebben we een boek, dat zelfs de meest ervaren psycholoog na de bestudering en nauwkeurige psychologische analyse, tot wanhoop zal brengen. Hij zal uiteindelijk een eind touw pakken en een stevige boom zoeken om zich te verhangen!

We hebben overigens nog lange tijd staan te turen naar de plek waar “het” gebeurd was. We zagen af en toe nog wel een waterpluimpje boven het water uitkomen, op de plek waar de amoureuze walvissen het oeroude spel der liefde speelden. Na een poosje waren ze uit het zicht verdwenen.

Op latere reizen heb ik zoiets nooit meer zien gebeuren. Ik heb wel veel walvissen gezien. Wat me later wel nog is opgevallen, dat bij de zogenaamde “Noordkapers” er altijd een olielfilmpje op het water achterbleef als ze kortstondig met hun rug aan de oppervlakte waren verschenen. Mij is verteld dat dit het huidvet (traanolie) van de walvis is.

Tja lieve Thea en beste Gerard, en mijn dochters maar zeuren: “Pa, er zit wat oorvet in je oor, je moet ‘m wel schoonmaken met een wattenstaafje, hoor. Daar liggen ze voor in de badkamer!!!!”

Dan moest ik weer aan die Noordkapers denken, die een half voetbalveld met hun huidvet markeerden.

Dit was mijn verhaal van de wippende walvissen, een ervaring die me altijd bij is gebleven.

Ik ga ook wat doen. Neen... niet wat jullie denken, ik pak een borrel en ga plannen maken voor de dag van morgen.

Thea, een dubbele 88 en Gerard 73

Johannes Sparux, groet U.

Juni 2003

Sleutelklik

Spooky.....

Door: Dick PA3ALM

Jaren geleden, toen ik ‘s avonds mijn shack in liep....hoorde ik heel zacht morsesignalen. Ik keek of er misschien een set aanstond, maar nee hoor, de hoofdschakelaar was uit...

Na aandachtig luisteren, bleek ik gelukkig toch geen CW-kolder te hebben. Het geluid kwam uit een berg opgestapelde troep op de kast. Daartussen lag de morsetutor van Datong met een lege batterij.

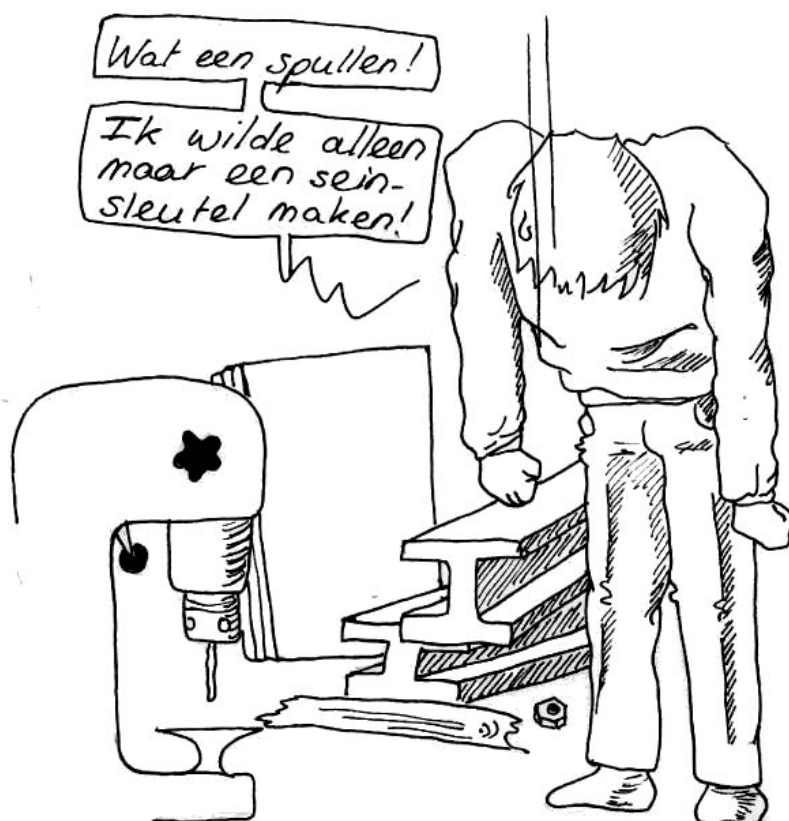
Omdat de kachel wat opgestookt was, had de batterij weer wat energie om de zaak weer zacht te laten toeteren....

Mijn eigen poging om een Camelback te maken

Door: Harry PA3BLC

Na in Hellemonster nummer 10 het verhaal van Jan PA3CJS te hebben gelezen over het bouwen van een Camelback, begon het bij mij ook te kriebelen. Toen ik van mijn werkgever te horen kreeg dat op mijn diensten geen prijs meer werd gesteld, had ik opeens veel tijd over. Ik besloot te gaan proberen om zelf ook zo'n sleutel te gaan maken.

Toen ik Jan's verhaal las, kwam ik tot de conclusie dat hij bijna alle benodigde spullen en onderdelen had liggen. Bij de Gamma liep ik tegen een kolomboormachine aan voor maar € 35,00. Die heb ik meegenomen, evenals een tappenset en metaalvijltjes uit de rommelbak. Nu nog aan een figuurzaag met een flinke hoeveelheid metaalzaagjes zien te komen. De rest van het gereedschap had ik zelf liggen.

Vervolgens ging ik achter messing aan. Dat is dus bij ons in de buurt (Venhuizen) erg moeilijk te krijgen. Uiteindelijk wist ik bij een metaal-handel een groot stuk (90 x 7 x 1 cm) te bemachtigen. Dat was nog flink duur maar goed, ik had alle andere metaalboeren al gehad, dus moest het maar en het kon er nog af. Op naar de ijzerhandel voor messing bouten, moeren, ringen en houtschroeven.

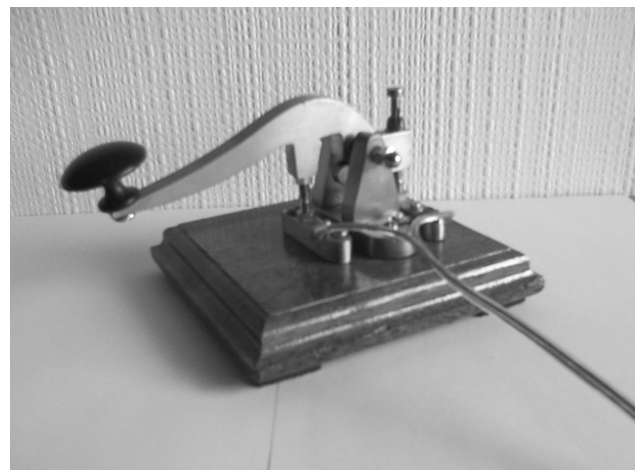
Bij mijn buurman, die net een nieuwe beschoeiing langs de sloot had laten maken heb ik een mooi stukje hardhout losgepeuterd en bij de lokale lagerboer een paar M5 naaldlagertjes gehaald. Ook ging ik nog achter die speciale zaagjes aan, die de veer moesten gaan vormen. Het bleken gewone ijzerzaagjes te zijn en ik had alles om te beginnen.

Er moest nog een mailtje naar Thea (PA3HBP) worden gestuurd om te vragen of ze de werktekening die in Hellemonster stond, ook in een fatsoenlijk formaat had. Dat bleek zo te zijn. Deze heb ik een paar maal op ware grootte afgedrukt en kon starten. Eerst de brug maar uitzagen. Dat bleek niet mee te vallen, hoor. Na zo'n 30 zaagjes had ik het onderdeel liggen. Gelukkig had ik genoeg zaagjes gekocht dus ik kon nog vooruit. De andere onderdelen waren makkelijker. Na een dag of vier lag alles uitgestald op de werkbank.

Eerst werden alle gaten geboord met de kolomboormachine. Het werkt wel makkelijk hoor, zo'n apparaat. Met de tappenset werd de benodigde schroefdraad gemaakt en het geheel begon al wat te worden. Het spul werd in elkaar gezet en zowaar leek het al echt op een seinsleutel. Eerst heb ik nog alle onderdelen met een fijn metaalviltje en schuurpapier glimmend gepoetst, het lager erin gezet. In eerste instantie had ik het gat veel te groot gemaakt, zodat ik een groter lager moest halen. Daarna kon het geheel verder afgebouwd worden.

Het veertje is een verhaal apart. Ik dacht: "Ach dat gloeien is onzin" en begon een zaagje dat ik op maat had gemaakt en voorzien had van 2 gaten voor de bevestiging, te buigen. Het brak onmiddellijk. Shit! OK, dan maar de Zippo een tijdje onder het in de bankschroef geklemde zaagje gehouden, af laten koelen en ja, nu boog het prima. Veertje ook weer klaar.

De contactpunten waren een ander verhaal. Kom in deze tijd maar eens aan vernikkelde contactbusjes, ik wist geeneens wat dat waren! Maar met afgezaagde roestvrijstalen boutjes en messing moertjes kom je ook een end hoor. Zeker als je de koppen van de boutjes in de boorkop doet en er dan met de vijl een soort van puntje aanmaakt.

Wat we wel hebben in Venhuizen is een meubelmaker. Niet dat die plankjes heeft, maar die had ik zelf al. Hij had wel een bovenfrees en voor € 5,- freesde hij er een heel mooi randje aan. Ja het kost wat zo'n Camelback maar ja bij Morse Express (<http://www.morsex.com>) zijn ze \$ 199,95 excl. Verzendkosten en ze zijn lang zo mooi niet. Hierna werd het plankje in de blanke lak gezet.

Uiteindelijk, na 2 weken, sloot ik het geheel aan op mijn sounder (op de set nog maar even niet, je weet nooit) en zowaar hij seint als een tierelier. Ik ben best wel trots op dit project en las in de nieuwste Hellemonster het verhaal over de sleutel van Hans PA3GXB. Gelijk Thea weer gemaild. Ik heb toch nog messing zat over..

@@

Een Morseteken voor het Apestaartje

@@

Hebt u ooit geprobeerd om uw e-mail adres te seinen? Dat is haast niet te doen, want er is geen Morseteken voor het alomtegenwoordige @, het apestaartje. Door de ITU wordt dit teken "COMMAT" genoemd, de verkorte versie van "Commercial At" Deze afkorting werd in de pre-e-mail periode gewoonlijk gebruikt om prijzen aan te duiden zoals b.v. "10 @ \$5 each."

De ITU komt ons nu te hulp. Als gevolg van een schrijven door de ARRL, zal de ITU in de komende maanden een voorstel naar haar leden doen uitgaan, om de letters A en C, aan elkaar geseind (·- - - ·) als het officiële morseteken voor het @ (apestaartje) te gebruiken.

Dat scheelt ons dan weer een heleboel hoofdbrekens!

@   ■   ■   @   ■   @

KETELBINKIE 5

Door: Gerard PA3AAE

In mijn vorig reisverhaal heb ik u verteld over mijn eerste dronkenschap in Inverness, waarvoor ik mij nu nog steeds schaam, maar ja, je was jong en onwetend. Twee dagen later ben ik toch nog eens naar het stadje gegaan, want het was toch een leuk en echt Schots plaatsje en zeker de moeite waard, om nog eens bij daglicht te bekijken. Helaas had ik nog geen camera, want thuis had ik nog een schuld bij mijn ouders, die mijn uniform en overhemden hadden voorgeschoten, dus ik heb geen foto's kunnen maken. Na een paar uur rondgesjouwd te hebben, toch nog maar eens een bak fish and chips gekocht, maar dit keer heb ik het maar gehouden

bij een bak echte Engelse thee, lekker sterk met melk erin. De benen waren weer genoeg gestrekt en ik heb de bus maar naar het schip genomen, waar ik nog op tijd was voor de warme prak.

Het werd weer druk aanboord, met controleurs, de scheepsagent en nog veel meer lieden, die ik niet thuis kon brengen, want als marconist heb je met al dat gedoe niets te maken. Eindelijk was het zover, dat we de trossen weer los konden gooien en we de kop van het schip naar zee richtten. Het is altijd weer een zegen, als de rust aanboord is teruggekeerd, want je wordt echt gek van al die lieden die in een haven aanboord komen. Onze bestemming was ditmaal in ballast naar Quebec en kon ik dus ook eens zien, hoe Canada eruit zag, want daar was ik nog nooit geweest.

Nou is de Noord Atlantic in de herfst niet de beste plaats in de wereld om te varen, want dan beginnen de stormen toch behoorlijk toe te nemen. Wij kregen er dan ook behoorlijk van langs, met windsnelheden van 9 en soms uitschietend tot 10 Beaufort.

Grote dreigende wolkenmassa's joegen over het schip, de zon volkomen verduisterend en dagen

lang konden de stuurlieden geen zonnetje schieten. Een enkele maal lukte het de tweede stuur een ster te schieten als er even een gat in de bewolking kwam, waarbij ik dan de chronometer aflas en dat opschreef voor hem. Torenhoge golven braken met donderend geweld tegen de bakboord zijde en rolden dan schuimend en

sissend over het hele schip, de loopbrug naar het achterschip volkomen bedelvend. Hoe ik het voor elkaar kreeg, om toch elke keer naar de messroom te komen, is mij nu nog een raadsel, maar als je echte honger krijgt, dan doe je toch veel voor een stuk brood.

Bij dit langdurige slechte weer, ligt het hele leven aanboord stil, want werken aan dek is levensgevaarlijk en je ziet af en toe alleen de mensen die wacht lopen, maar verder heeft iedereen zich in zijn hut teruggetrokken en lijkt het wel een spookschip.

Mijn werkzaamheden gingen gewoon door, alleen had ik van de ouwe opdracht, om naar de Canadese ijsberichten te luisteren, voor eventuele ijsbergen, want hij had geen zin om de Titanic achterna te gaan. Eindelijk had ik een station gevonden van de Canadese coastguard, maar wat seinden die kerels snel zeg. Gewoon niet bij te schrijven, maar gelukkig had ik geleerd om de berichten met de oude Remington op te nemen, dus tijdens de tweede uitzending een vel papier in de wagen gedraaid en typen maar. Nou mooi niet dus mensen, het pad van de marconist ligt vol hindernissen en gluiperigheidjes, veroorzaakt door de woedende Atlantische oceaan. Als het schip naar bakboord overhelde, bleef de wagen van de Remington op hetzelfde punt staan door zijn gewicht en werden alle letters en cijfers die ik typte op hetzelfde plaatsje op het papier geschreven en als we naar stuurboord gingen, dan vloog de wagen met een rotvaart over zijn blokkering heen en kwam met een rotklap aan het eind tot stilstand. Aan de wand had ik nog een héél klein tafelblad dat dwars op de grote tafel stond en daar heb ik de Remington op gezet, met een touw

vastgebonden en mijn stoel aan de vloer verankerd. Tijdens het volgende ijsbericht zat ik dus met mijn gezicht naar bakboord zijde gekeerd, mijn rug tegen de leuning van de stoel, de benen stijf tegen de wand van de radiohut geklemd en zo kon ik het bericht wel uittypen, maar de ene keer hing ik helemaal naar voren en de andere keer zat ik tegen de rugleuning van mijn stoel gedrukt, door het slingeren van het schip. Ik kan u verzekeren, dat ook al ben je niet meer zeeziek, het op deze manier heen en weer geslingerd te worden toch een wee gevoel in de maag veroorzaakt. Langzaam zwoegde het zware schip zich voort in de richting van de Canadese kust en voortdurend nam ik de weerberichten, om te zien, of het op zou knappen, maar ik kreeg niets anders te horen dan Gale Warnings en zelfs Imminent for small ships (bedreigend voor kleine schepen). Ik kan u verzekeren, dat dit soort weer niet bevorderlijk is voor de stemming aanboord. Iedereen ligt te rollen in zijn kooi en echt slapen doe je niet meer.

Eentonig volgden de dagen elkaar op en de oude dame ploegde zich moeizaam maar dapper door het zware weer en de hoge zeeën en eindelijk kon ik heel in de verte op de middengolf een Canadees kuststation horen, dus naderde het vaste land van Canada toch. Langzamerhand werd de storm minder, want je komt toch een beetje in de luwte van de wal en de snelheid van het schip liep op tot 14 mijl/uur.

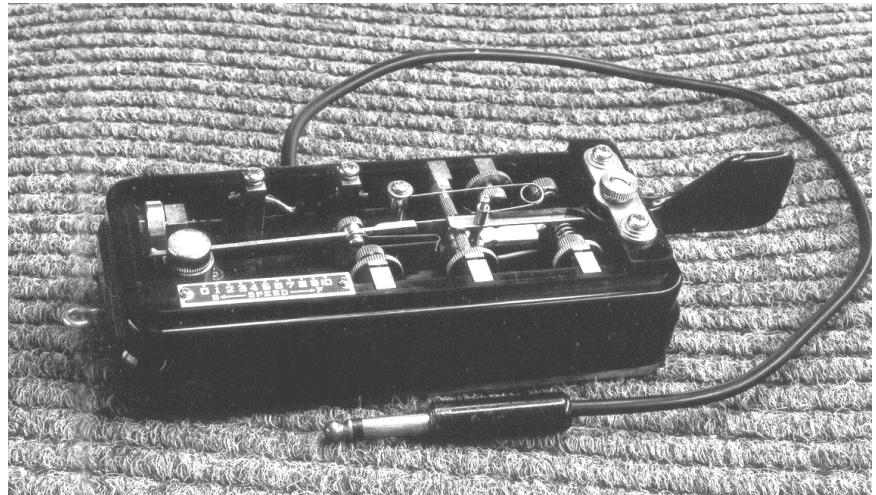
Eindelijk, op een nog steeds grauwe en zwaar bewolkte morgen, zag ik aan de horizon een iets donkerder kleur grijs dan de zee en kwam Cape Race van Newfoundland in zicht. Hier en daar vloog een zeemeeuw, die zich ver op zee had gewaagd en merkte je, dat er toch nog leven op de wereld bestond. Voordat je dan in Quebec bent, nou dat duurt dan nog wel even, want je moet dan nog door de golf van St.Lawrens en ook nog de hele St. Lawrens rivier op.

Maar als je dan eindelijk weer de lichten in de huisjes aan de wal ziet en auto's ziet rijden, dan geeft dat na zo'n sombere reis een gelukzalig gevoel en zie je hoe mooi de wereld is.

Nadat ik al mijn werkzaamheden had afgehandeld, heb ik de ouwe de volgende dag gevraagd, of ik aan de wal kon gaan, want ik wilde kijken, of ik een vibroplex of wel een "bug" kon kopen. Toen ik toestemming kreeg, een deel van mijn gage op te nemen, ben ik mezelf in mijn hut eerst maar eens op gaan knappen. Ik had mijn uniform aanboord meegenomen, maar het nog nooit aangetrokken, dus besloot ik, dat het eens tijd werd, dat ik

netjes in het pak de wal op kon gaan. De commentaren van de zeelieden werden gelukkig in het Zweeds naar mijn hoofd geslingerd, dus daar verstond ik toch niets van, maar volgens mij vonden ze mij maar een opschepper. Per bus in Quebec aangekomen, ben ik op zoek gegaan naar elektronica winkels en daar gevraagd, of ze een “bug” verkochten. Aan de gezichten te zien, begrepen ze me niet helemaal, want een “bug” betekent in het Engels een

“luis”. Na het één en ander uitgelegd te hebben, verwezen ze mij naar een zaak, een paar straten verderop en gelukkig konden die mij wel helpen. Toen ik de doos

opende, moest ik even slikken,

want het was de eerste keer, dat ik zo’n beauty zag. Een mooie zwarte behuizing en prachtige chromen onderdelen, met het instelgewicht, waarmee je de seinsnelheid kon regelen. Na betaling ben ik mezelf maar eens gaan verwennen in een Italiaans restaurant, waar ik een heerlijk bord spaghetti heb gegeten en een frisdrankje genomen. Ondanks het gevoel om snel terug te gaan naar het schip, om me met mijn nieuwe speeltje te gaan bezighouden, ben ik toch nog maar de stad gaan bekijken, want na een lange reis wil je toch wel wat anders zien, dan dezelfde smoelen aanboord.

Eindelijk vond ik het welletjes en nam de bus terug naar het schip, waar ik snel naar mijn radiohut ging, om het juweel op mijn gemak te bekijken. Ik was in de zevende hemel, van al die blinkende techniek, maar ik had wel een probleem, want ik had geen sidetone oscillator om mijn seinschrift hoorbaar te maken. Het is al een hele overgang, om van een gewone sleutel over te stappen op een vibroplex, waarbij een aantal punten automatisch gemaakt worden en je zelf de strepen moet maken, maar bovendien moet je het goed aanleren, want anders is het voor de ontvangende zijde een ramp. Ik besloot om de vibroplex met mijn linkerhand te bedienen en de gewone sleutel met mijn rechter, zoals ik gewend was. Maar hoe kon ik een geluid produceren? Wel had ik een klein draagbaar radiootje bij me en ik heb de sleutel in de batterij voeding gezet.

Als ik het radiootje naast een zender zette, hoorde ik in elk geval ruis, dus in het begin heb ik met de vibroplex leren seinen, door naar mijn seinschrift in ruis te luisteren. Ik moet u vertellen, dat dit beslist niet meeviel, vooral de punten waren moeilijk te horen en het was dus erg moeilijk, om een fatsoenlijk schrift te produceren. Het zou nog een hele tijd duren, voordat ik hem echt ging gebruiken, maar dat zult u wel een keer lezen. Na een aantal dagen waren we weer geladen en herhaalde zich hetzelfde ritueel, als in elke haven. De scheepsagent bracht nog een laatste pakket met brieven, die ik onder de bemanning kon uitdelen en iedereen was weer klaar voor de volgende reis. Met enige weemoed zag ik tijdens het afzakken van de rivier de huisjes en begroeide heuvels van Canada weer langs schuiven en verdwijnen.

Het was vele uren later en al erg donker op de brug, toen het schip zich tussen Newfoundland en Cape Breton Island bevond en de koers naar het zuiden genomen moest worden. In het stikdonker, de brug slechts verlicht door de roos van het kompas en in de verte de zwaaiende lichten van een vuurtoren, stond ik bij de tweede stuurman, die wacht had. Ik vond, dat hij een beetje vreemd liep, net alsof hij last had van de zeegang, maar dat kon toch niet, voor een ervaren zeeman, met veel meer dienstjaren dan ik. Met beide handen hield hij zich vast aan het echolood, om te zien of we genoeg water onder de kiel hadden en ik kreeg een vermoeden, dat hij toch iets te veel alcohol had genuttigd. Maar goed, als jong broekje ga je dat natuurlijk niet vragen. Aan het roer stond zijn vaste roerganger, u weet wel, de man die vloekend wegliep, als de tweede stuurman weer eens geniepig een zachte erwtensoep scheet had gelaten en zich dan verwijderde. Toen het dus tijd werd voor de koerswijziging hoorde ik de tweede zeggen: “Stuur 280 graden roerganger”. De roerganger begon aan het rad te draaien en antwoordde: “Stuur 280 graden”. Nou heb je als groentje aanboord niet veel verstand van navigeren, maar in gedachten zag ik de kaart van Canada voor me en

dan lijkt 280 graden wel een beetje erg veel, om naar het zuiden te komen. Wat moest ik nu doen??? Ik ging naar hem toe, toen hij naar de kaartenkamer ging en vroeg hem: “Mag ik wat vragen stuurman”? “Ga je gang maar Sparks”, zei hij. “Kijk ik heb geen verstand van navigeren, maar daarnet gaf je de roerganger opdracht om 280 graden te sturen en dan heb ik het idee, dat we zeer binnenkort op de rotsen zullen lopen. Als ik een fout maak, neem het me dan niet kwalijk, dan zal ik je nooit meer iets vragen over navigatie”. Hij liep naar de roerganger en keek op het kompas en ik hoorde hem met de roerganger zachtjes praten. Toen hij terugkwam in de kaartenkamer keek hij me aan en zei: “Sparks ik ben je eeuwig dankbaar, dat je me hiervoor gewaarschuwd hebt. Je hebt op dit moment het schip gered, zonder een SOS uitgezonden te hebben”. “Graag gedaan tweede, we praten er verder nooit meer over,” zei ik en ben maar weer naar mijn radiohut gegaan, om met de nieuwe Vibroplex te gaan oefenen.

Ik voelde de koerswijziging naar bakboord en de oude dame ploegde weer op een veilige koers de donkere nacht in, naar het zuiden.

Vanuit mijn kleine huisje groet ik u allen, blij dat ik dit verhaal nog heb kunnen vertellen.

73/Gerard.

Slutelklik

Een hooggeplaatste Spoorwegman liep eens binnen bij een klein landstationnetje, waar het bijna net zo koud was als buiten en blafte tegen de telegrafist, dat er geen kolen in de kachel waren.

De stationsagent/telegrafist, die de gouden kraag niet opgemerkt had, snauwde: “Luister eens knaap, ik heb het zo verdomd druk, dat ik geen tijd heb om me met kachels bezig te houden.”

De bezoeker nam een blanco telegramformulier en schreef een bericht aan de super-intendent: “Ontsla onmiddellijk deze telegrafist!” en schoof dit onder het loket door.

Een paar seconden later verscheen de telegrafist met een stapeltje hout en een kit kolen en de hoge piet vroeg: “Heb je mijn bericht verzonden?”

“Luister eens knaap,” was het antwoord, “ik heb het zo verdomd druk met kachels aanmaken, dat ik geen tijd heb om telegrammen te verzenden.”

CW is een universele taal

Door: Clark j. Evans

Radio-amateurs en bezoekers van het amateur-radiostation van het Museum van Wetenschap en Industrie in Tampa, hebben mij gevraagd dit waar gebeurde verhaal op te schrijven.

Op een dag in februari 1991 betraden een Amerikaanse vrouw en twee Japanse jongens ons amateur-radiostation in het museum. De vrouw was de gids van de twee jongens. Ze zei tegen Lee Paulet (KB4FBX) en mij: “Jullie zullen niet met deze jongens kunnen praten, ze spreken geen woord Engels.” Toen vertelde ze dat de Japanse jongen in de hoek een radio-amateur was.

Die wetenschap bood mogelijkheden.

Lee Paulet floot: “CQ CQ CQ” en de jongen spitste zijn oren. De Japanner begon in Morse terug te fluiten. Lee Paulet vertelde de gids wat de jongen zei. “Sorry dat ik de naam van de jongen op het moment nog niet heb genomen. Hij is 13 jaar en woont in een stad 40 mijl ten noorden van Tokio. Hij is al twee weken in de States.”

De Amerikaanse gids riep verbaasd uit: “Het is onmogelijk dat je met hem communiceert!!!” en Lee antwoordde: “Oh jawel mevrouw, wij radioamateurs kunnen dat wel. Morse is een universele taal.”

De Rus

Door: Piet PA3GFR

Op de lege coaster heerste een rustige en vriendelijke stemming. Het dagelijkse ritme, inclusief de borrel om 12uur, en de lunch daarna in de mess beneden (met door de ronde patrijspoort uitzicht op de golven) bracht ons in een zekere cadans, met als bestemming Archangelsk, Noord - Rusland.

In die tijd was het nog de koude oorlog. Dus het zou mijn eerste kennismaking met de wereld achter het ijzeren gordijn worden. Langs de Noorse kust voeren we. De Lofoten in de verte en een rustig zeetje. Om de Noordkaap, waar het zomers ook 's nachts licht blijft. Eigenlijk is het, vanaf zee gezien, niet veel anders dan de overige bergen die uit zee oprijzen. Later hebben we hier eens stilgelegen, bovenop een school kabeljauw. Na een uur lag het achterdek vol met spartelende vis.

Daarna zijn we afgezakt richting "Witte Zee." Waarschijnlijk klopt die kleur wel in de winter, maar in de zomer is het een bruine soep. Aangekomen in Archangelsk hadden we niet veel bewegingsvrijheid. Even wandelen door de woonwijken in de buurt was er niet bij. Onderaan de gangway stond een Rus op wacht. Je mocht pas verder als je het monsterboekje had afgegeven. Die verdween dan in het kastje in ruil voor een walpas.

Eens waren er een paar dronken matrozen die de gek wilden steken met deze man. Op het moment dat hij het luikje opendeed om de monsterboekjes erin te leggen sloegen ze hard op het luik, zodat z'n hand ertussen zat. Afijn, deze matrozen konden weer terug de gangway op en moesten in het vervolg aanboord blijven.

Meestal kwam er in het weekend een vriendelijke Russin op bezoek, die ons probeerde over te halen om een bezoek te brengen aan het zeemans-

huis. Nergens ter wereld heb ik later ooit een zeemanshuis bezocht, behalve in Archangelsk. Want er was daar op dat moment niks beters. Gratis vervoer en de wodka-juice was goedkoop en deed z'n werking goed. Eén van de vaste onderdelen hiervan was een bezoek aan de bibliotheek.

Inmiddels in half benevelde toestand, kon het gebeuren dat één van de aanwezige studentes dan probeerde haar engels wat te praktiseren door een gesprek met je aan te knopen. Onderwijl waren er wel toezichthouders die erop letten, dat er geen levendige politieke discussies ontstonden, want het communisme van Lenin was nog heilig in die tijd. Zoiets maakte ik een keer mee en de dame in kwestie heb ik nooit meer gezien.

Dus met een paar borrels achter je kiezen moest je nog op je hoede zijn ook.

In deze bibliotheek waren er altijd gratis boeken van Lenin, die we in plastic zakken meenamen naar boord, onder de goedkeurende blik van onze Russin, de begeleidster. Ze werden, enkele mijlen buitengaats, steevast in zee gekieperd.

In de bar van het zeemanshuis mocht blijkbaar wel van alles worden besproken, want in beschonken toestand werden sommige

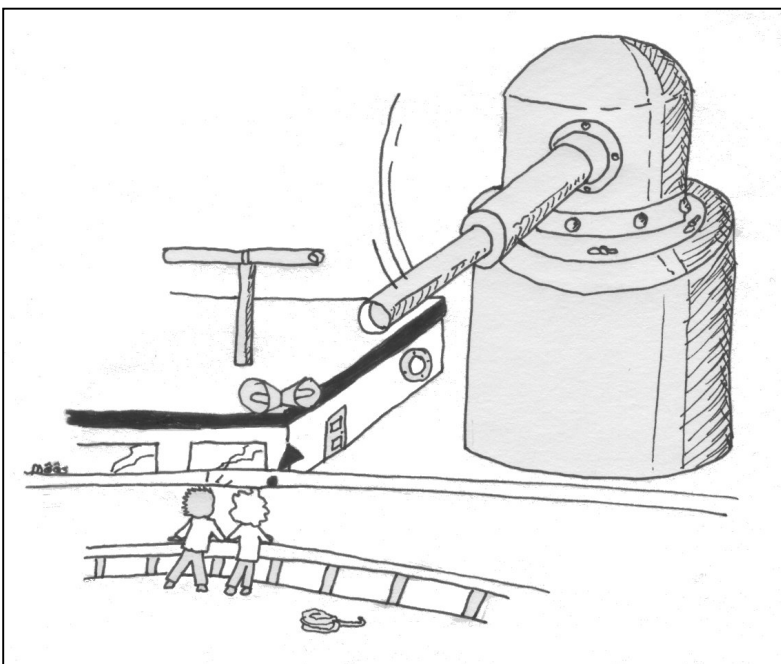
Russen wel eens loslippig, (studentes heb ik daar niet gezien) en begonnen met luide stem de voor- en nadelen van het kapitalisme en communisme nog eens op een rij te zetten. Het bleek al gauw dat onze “vijand” een stuk menselijker en vriendelijker was dan ons in die tijd werd voorgehouden.

Uiteindelijk was het schip volgeladen met hout, en kon de vaart richting Engeland worden aangevangen. De trossen werden losgegooid en al gauw ploegde het schip, nu diep beladen, door de bruine soep richting Engeland. We ontvingen waarschuwingsberichten, dat het alle schepen verboden was een gebied te doorkruisen ten noorden van Moermansk totdat een grote marine oefening voorbij was. Aangezien dit nog enkele dagen

verder was, besloot onze ouwe door te gaan op de geplande koers. De waarschuwingsberichten bleven komen. Er werd contact gelegd met een andere Nederlandse coaster, die inmiddels voor anker was gegaan bij een haven. Ons scheepje ploegde gestaag en rustig voort richting Noordkaap.

Op een gegeven ochtend waren we in het betreffende gebied. Hoewel de zee verder rustig was, weinig wind, deinde ons schip plotseling heftig op en neer. Wat bleek; een grote duikboot kruiste onze koers met grote snelheid naar het noorden, daarbij flinke golven veroorzakend. Om ons heen bevonden zich ineens talloze marine schepen. We waren middenin de oefening beland.

Onze ouwe bleek niet van zijn stuk gebracht en zei: “Recht zo die gaat!” Het duurde niet lang of een enorme kruiser kwam aan stuurboord met ons opvaren. Er ontstond een lichte paniekstemming op de brug. Inderdaad, de

waarschuwingen waren genegeerd, maar ze zagen toch wel dat wij geen kwaad in de zin hadden? De Russische kruiser kende echter geen pardon en één van de geschutskoepels begon in onze richting te draaien. Het was hoog tijd om eens via de VHF contact te leggen. Ondanks herhaaldelijk roepen, kregen we geen antwoord. De 2182 of de 500 werden

maar niet aangewend, met minder dan 100 meter afstand. Wat nu?

“Sparks, hier heb je de aldislamp, probeer eens contact te leggen,” zei de Ouwe. Ik vond dit eerst wat vreemd, aangezien ondanks alle andere goede communicatie-middelen, het vervolg van onze reis nu moest afhangen van dit primitieve middel. Bovendien had ik in twee jaar van dhr Kokelaar geleerd hoe ik met mijn vingers op- en neer moest bewegen, maar niet hoe met je vinger in hetzelfde ritme de trekker moest overhalen. Nou daar ging ie dan. Ik vuurde een engelse volzin op die kruiser af, met de vraag wat ze van ons wilden. Achteraf kun je je afvragen of Russische marine

officieren geacht worden de taal van hun vijand (engels) te beheersen. Het enige dat na een lange pauze van de brug terug kwam was een getal: 235. Onze stuurman begreep meteen dat ze ons met die koers naar Moermansk wilden hebben. “Geen sprake van,” zei de Ouwe, “vraag nog maar een keer wat ze bedoelen.” Inmiddels triggerhappy vuurde ik nog maar eens een engelse volzin op hun brug af. Een lange pauze was het antwoord. Weer werd de koers van 235 teruggeseind.

Er vielen geen schoten, maar er was wel paniek op onze brug en die kruiser bleef maar dicht in de buurt. Dit ging zo nog een tijdje door, totdat we merkten dat het vaart maakte en afzwenkte. Een zucht van verlichting ging over het personeel op de brug.

We gingen inderdaad, koersvast op de Noordkaap af met, inmiddels achter ons, een Russische marine vloot, langzaam verdwijnend achter de horizon.

De rest van de trip verliep gelukkig zonder incidenten.

Sleutelklik

Een echte CW-doordrammer,
Is die Zeeuwse Amsterdammer!
Sleutelde vol ijver mee, met de jaarlijkse PACC,
Jammerde na afloop, m'n pootje wordt lammer!

Hans PA3GXB

Ome Gerrit

Deze keer hebben we het verhaal van Ome Gerrit enigszins gecorrigeerd. Aan zijn taalgebruik is nagenoeg niets gedaan, omdat anders Gerrit, Gerrit niet meer is. Ome Gerrit schrijft echter achter elkaar door en veel mensen vinden dat lastig. Daarom hebben we het verhaal ingedeeld in alinea's, zodat het lezen wat prettiger wordt.

Roken

Door: Gerrit Bekandt

Beste mense,

Het lijkt wel, of ik nou nooit een leuke brief aan jelui kan schrijven, maar dat komt, omdat het leven alleen maar uit sorus schijnt te bestaan. Het is allemaal gekomen, door die berichten in de krant en op radio en tv, dat meeroken dodelijk is, voor de mensen die

met je meeroken, als ze in dezelfde kamer zitten als jij, terwijl je een shaggie rookt. Zelf rook ik al vanaf mijn 14^e jaar zware van Nelle shag en ik schijn maar niet dood te gaan aan het roken. Verkouden ben ik nooit en ik haal ook nooit mijn grieprik, waarvoor ik elk jaar opgeroepen word, want griep heb ik nooit. Moet je je voorstellen, komt daar zo'n griepbaccil door mijn keel naar binnen en in mijn longen. Nou, die valt meteen te pletter in de teer in mijn binnenste en zit vastgeplakt en kan geen kant meer uit.

Maar goed, voordat ik verder ga afdwalen, komt Annie mijn schoon-dochter om de boel weer wat op te ruimen en om mijn vuile was mee te nemen. Ik heb al eens verteld, dat ze altijd loopt te zeiken over die volle asbakken van mij, dus die had ik alvast maar in de vullusbak leeggegooid. Ik dacht dat dat wel een hoop herrie zou schelen, maar nee hoor, ze komt boven, doet haar nep bontjas uit, die ze bij de lommerd heeft gekocht en schudt haar geblondeerde haren los en begint meteen tegen me te kankeren. "Nou mot je eens goed luisteren Pa," zegt ze,

“Ik heb op de tv gezien, dat veel mensen doodgaan aan het meeroken. Nou, de manier waarop jij rookt, moet voor mij wel heel gevaarlijk zijn en ik ben niet van plan om eerder dan jij de pijp uit te gaan, omdat jij zo nodig die zware troep zit te roken.”

Ik was even met stomheid geslagen, want ze had nog niet eens goeie morgen gezegd. Kijk, ik weet best, dat voor iemand die zelf niet rookt het niet fijn is, als de kamer blauw staat van de rook, maar praat daar dan gewoon even over, want dan zet ik even de ramen open, voordat ze komt. Maar nee hoor, meteen die grote waffel van d'r opentrekken. Ik werd dus een knap stukkie giftig van binnen en zei: “Weet je wat voor een ander dodelijk kan zijn?” Staat ze me stom aan te kijken en schudt haar hoofd. “Nou, elke zaterdag avond gaan jij en Bertje naar de kroeg en laten jullie je vollopen met bier of jonge en aan het eind van de avond stappen jullie

doodleuk in de auto om naar huis te rijden. Het staat al jaren in de krant, dat je met alcohol in je bloed niet moet rijden, want daar vallen een hoop dooje door in het verkeer, maar daar lul je nou nooit over.”

Haar gezicht verstarde en ik dacht: “Nou heb ik je en zul je er wel nooit meer over beginnen.”

Nee, trekt ze met een kwade bek haar nepjas weer aan en zegt: “Je mag je eigen rotzooi opruimen en ook je was zelf doen, ik nok er mee,” en ze vertrekt, terwijl ze met een rotklap de voordeur achter haar dichtgooit.

Nou, daar zit je dan, de boel moet gezogen worden en ik zit een beetje krap in de jeger onderbroeken en borstrokken. Eerst maar eens een shaggie gedraaid en opgestoken, om de boel eens te overdenken, want je zit wel meteen om het hand natuurlijk. Daarna de was maar in een grote tas gestopt, mijn jas aan getrokken en mijn wandelstok gepakt, waarna ik naar de oude wasserette ben gelopen, die drie straten verderop nog steeds bestaat. Echt schoon en fris zag het er niet uit, maar water is water en een grote schep zeep zou de boel toch wel weer schoon krijgen, dacht ik zo. De rotzooi maar in de trommel gegooid en de deur met dat kijkglas er in dicht gegooid. Maar ja, dan zie je allemaal van die knoppen met tekentjes en temperaturen, het leek wel de machinekamer van een schip. Het zweet brak me uit en de paniek zou wel op mijn gezicht te zien zijn geweest.

Zit er in de hoek een dame, verveeld in een blad te lezen, druk kauwend op een stuk kauwgom en een sigaret tussen haar bruine vingers geklemd. Nou mot je in dit soort situaties natuurlijk voorzichtig zijn, want als je dat fout aanpakt in de Jordaan, dan schelden ze je gelijk verrot, dus ik met een vriendelijke grijns op mijn ponem naar de dame gestapt en gevraagd, hoe dat allemaal werkte,

omdat ik geen verstand van al dat elektrische gedoe had. Nou, mijn beleefde toenadering had succes, want ze ging meteen met me mee. “Zeker de eerste keer dat je dat zelf moet doen opa?” vraagt ze. Ik zei: Ja, vroeger deed mijn vrouw Jopie dat altijd, maar nu is ze dood.” Nou, dat hielp want ze vond mij erg zielig. Ze stelde alles in, vroeg mij om vijf euro munten, die ze in een soort spaarpot gleuf douwde en de boel ging aan het draaien. Ook schreef ze op een stuk papier, hoe ik alles in moest stellen voor de volgende keer en zei: “Nou kun je gerust eerst je boodschappen doen opa, want het duurt wel een uur voor de machine klaar is. Moet het ook nog gedroogd worden? maar dat kost ook weer twee euro hoor.” Ik zeg tegen haar: “Nee hoor, ik droog het wel voor de kachel, want ik heb nog zo’n rekkie waar ik het op kan hangen.” Viel me mee, dat ze niet vroeg of het nog gestreken moest worden. Maar het zal mij een biet zijn, of er nog een kreukie in mijn overhemd zit, niemand die dat ziet, als ik mijn vest anheb.

Ik ben toen maar even een neut gaan halen bij manke Nelis, waar je tenminste nog een beetje gezelligheid kunt vinden. Hij vroeg aan mij, waarom ik zo sjacherijgig zat te kijken, dus vertelde ik hem maar alles. Ja, zegt hij: “Nou zit je toch echt in de stront Gerrit.” Ik knikte maar eens vermoeid, van al die heisa, en vroeg hem: “Hoe ga jij dat nou oplossen Nelis, als je hier in het café niet meer mag roken?” “Nou kijk,” zegt hij, “het duurt nog wel effe, voordat het er door is, dat je ook in het café niet meer mag roken, maar als het zover is, dan hang ik een groot en zwaar schuif gordijn door het café. In de voorkant mogen ze dan niet roken en achter het gordijn mogen de jongens lekker een shaggie opsteken. Zelf rook ik ook, dus kan ik gewoon in het rokers gedeelte de klanten bedienen. En als ik vóór het gordijn moet bedienen, dan leg ik mijn shaggie gewoon even in de asbak, makkelijk zat toch?”

Ik had toch wel bewondering voor Nelis, want het was toch een mooie oplossing. Die gozer is zo link as de pest. Enfin, later de was maar opgehaald en weer naar huis gegaan. Het viel toch niet mee hoor, want natte was is toch wel een beetje zwaar. Maar eindelijk was ik thuis en heb ik het rekje gepakt, dat nog op zolder stond, waar Jopie het de laatste keer had neer gezet en de was netjes voor de kachel uitgehangen. Na een bak koffie heb ik de boel ook nog maar even gezogen en ik vond dat de boel er toch weer knapjes uitzag, maar ik was wel lazerus moe hoor. Dus maar lekker in mijn luie stoel gaan zitten, mijn benen op een kruk en de Eddystone maar aangezet.

Ik moet wel zeggen, dat het de laatste tijd drukker is geworden op die thuis frequentie van Hellemonster want ik heb al andere roepnamen gehoord. Ik heb er één gehoord, die tenminste rustig seint, onder de naam PA3GBK maar die heeft een naam, die ik nooit gehoord heb, Aeilko en er zit de laatste tijd ook nog een Hollander, nou daar heb ik toch wel een tijd naar moeten luisteren, voordat ik eindelijk alles van zijn roepnaam op een papiertje had staan. PA3CW heb ik kunnen ontcijferen, maar volgens mij heeft hij peper in zijn kont, want die heeft dan toch wel haast hoor met seinen. Ik was zo moe, van al dat gewerk, dat ik ongemerkt in slaap was gesukkeld en na een uur werd ik wakker van mijn eigen gesnurk. Ik had een strot zo droog als kurk, dus eerst maar een koud pilsje gepakt, daar knapt een mens toch weer van op en zie je de dingen niet meer zo zwaar in.

Een paar weken geleden werd ik om drie uur in de nacht wakker, en hoe ik ook draaide, ik kon de slaap niet meer vatten, dus ben ik maar naast mijn Eddystone gaan zitten en heb hem aan gezet. Wel gezellig hoor, zo bij het licht van de schaalverlichting. Nog even door de gordijnen naar buiten gegluurd, maar wat je dan ziet lopen, daar schrik je toch wel van. Het lijkt wel, of de ratten tevoorschijn komen, als het nacht is. Je ziet ze besopen over de gracht struinen, af en toe staan ze te kotsen of zeiken in een portiek, leuk voor de mensen die daar wonen en 's morgens naar buiten

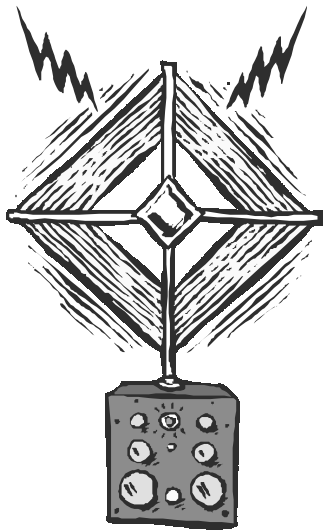
komen om naar hun werk te gaan. Dus heb ik het gordijn maar weer snel toe gedaan en ben lekker in mijn luie stoel gaan zitten. Op 3551 was toch niets te horen, want iedereen lag lekker te snurreken, dus ben ik zo maar eens over de banden gaan draaien.

Wat je dan hoort, daar heb je nog nooit aan gedacht. Ik spreek alleen een beetje engels, dus het meeste kon ik niet verstaan, maar het gaf me toch een heel speciaal gevoel, om al die vreemde en verre stations te horen. Je krijgt dan het gevoel, dat je dan over de hele wereld vliegt en ook in vreemde landen bent. Kennen jullie dat ook? Wel is het vaak een rot herrie op die banden en sommige stations storen elkaar behoorlijk. Ik heb daar eens met Manus over gepraat en hij zei tegen mij, dat ik een raamantenne moest maken, want die gaf minder elektrische storingen door en bovendien kon je die antenne draaien, zodat je een station beter kon ontvangen. Maar ja, hoe kom je nou weer aan de stokken voor een raam antenne. Kijk, een stuk draad had ik nog wel op

zolder liggen, wel oud, maar nog wel te gebruiken. Uiteindelijk vond ik in een hoekje vier plastieke roeden, die vroeger aan de overgordijnen hadden gezeten, waarmee Jopie ze altijd dichttrok, maar de ringetjes waren gebroken en de één na de ander flikkerde op de grond. Ik heb ze toen maar op zolder gelegd, met de gedachte, dat ik ze wel eens zou repareren, maar daar is nooit meer iets van terecht gekomen en ik was de hele zaak alweer vergeten. Nu kon ik die stokjes gebruiken en met een touwtje heb ik ze aan elkaar geknoopt, zodat ik een kruis kreeg, maar dat valt niet mee hoor met die oude jatten van mij. Dikke vingers van het altijd maar sjouwen met stenen en op mijn leeftijd ook nog jicht in de knokkels. Het stuk draad heb ik aan de einden van de plastieke stokken met isolatietep vast gezet, zodat ik toch een raam antenne had. Aan de stok die naar beneden wees, heb ik nog een oud stuk van een bezemsteel gebonden en dit geheel in een oude vaas gezet, zodat ik de antenne kan draaien. Jellie zullen wel begrijpen, dat ik wel een beetje in spanning zat, of het zou werken, zoals Manus zei, maar ik ben maar eens laat opgebleven om dat ding uit te proberen. En gosh, Manus had gelijk, ik kon de signalen van die verre stations op laten komen en weer laten verdwijnen, als ik het raam draaide. Manus gaf mij ook nog een draaibare condensator mee en die heb ik aan één van de

draden gesoldeerd en de andere kant naar de Eddystone. Manus zei, dat ik hiermee het geheel kon afstemmen en toen ik hem een beetje verdwaasd aankeek, legde hij uit, dat je met die condensator eigenlijk je draad van de antenne langer of korter maakt. Nou heb ik onder het draaien aan de condensator naar de draad van mijn raamantenne gekeken, want ik dacht dat als de draad langer werd, die wel slap zou gaan hangen tussen die plastieke stokken, maar dat gebeurt niet met mijn antenne dus zal Manus me wel weer hebben zitten

besodemeteren. Maar wel merk ik, dat het geluid van een zacht station door het draaien aan de condensator soms wat harder wordt, dus misschien bedoelde hij dat wel.

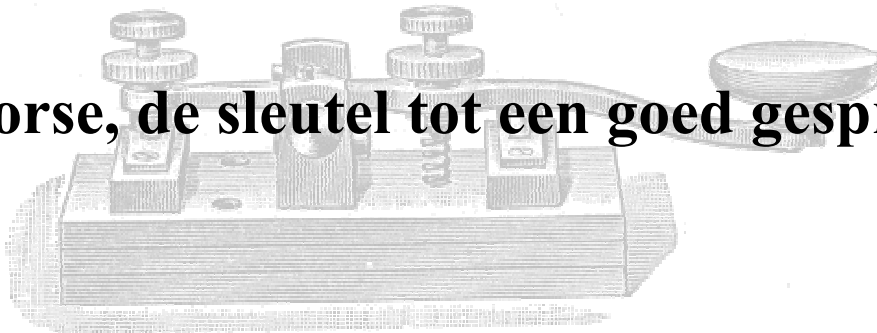
Ondanks alle sorus aan me kop, moet ik zegge, dat als ik aan het spelen ben met mijn Eddystone en de antennes ik een blij en tevreden mens ben, dus het leven is zo slecht nog niet. Toen ik nog geen ruzie met Annie had, stond mijn raamantenne tegen de muur opgeborgen en vroeg ze mij, wat dat ding nou weer voor moest stellen. Ik heb haar toen maar gezegd, dat ik daar mijn theedoeken aan ophing, om te laten drogen. Je moet toch wat zeggen?

Mense, weer de groeten uit Mokum.

Gerrit Bekandt.

Morse, de sleutel tot een goed gesprek

92 jaar geleden zonk de onzinkbare Titanic, nadat zij tegen een ijsberg op was gevaren. Voordat zij zonk, wist de marconist aan boord van de Titanic contact te maken met de marconist van de Carpathia. De Carpathia zette meteen koers naar de plaats van de ramp, waardoor zij velen van een verdrinkingsdood redde.

Het log van de Carpathia is bewaard gebleven en dat willen we u niet onthouden.

Jack Phillips, R/O Titanic

Carpathia's Wireless Log

Here is the wireless log of the *Carpathia*, the rescuing ship, from 5.10 p.m. April 14, 1912, at which time she first established communication with the *Titanic*. It has its place in this history.

Sunday, April 14, 1912.

N.Y.T.

5.10 p.m. TR's. with S.S. *Titanic* bound west. One 'S' message received.

5.30 p.m. Signals exchanged with *Titanic* at frequent intervals until 9.45 p.m.

11.20 p.m. Heard *Titanic* calling 'SOS', and 'CQD'. Answer him immediately. *Titanic* Says: Struck iceberg, come to our assistance at once. Position: lat. 41.46 N; long. 50.14W'. Informed bridge at once.

11.30 p.m. Course altered; proceeding to the scene of the disaster.

11.45 p.m. *Olympic* working *Titanic*. *Titanic* says weather is clear and calm. Engineerroom getting flooded.

Monday, April 15, 1912.

12.10 a.m. *Titanic* calling CQD. His power appears to be greatly reduced.

12.20 a.m. *Titanic* apparently adjusting spark gap. He is sending 'V's'. Signals very broken.

- 12.25 a.m. Calling *Titanic*. No response.
- 12.28 a.m. *Titanic* calls CQD. His signals blurred and end abruptly.
- 12.30 a.m. Calling *Titanic* at frequent intervals, keeping close watch for him, but nothing further heard.
- 1.25 a.m. Called *Titanic* and told him we are firing rockets. No signs of any response.
- 1.30 a.m. Continue to call *Titanic* at frequent intervals but without success.

Als de volgende dag aanbreekt, bereikt de Carpathia de plaats van de ramp

Monday, April 15, 1912 (continued).

- 5.5 a.m. Signals with *Baltic* but unable to read him owing to continual atmospheric disturbances, etc.
- 6.45 a.m. Signals with *Mount Temple*. Informing him we are now rescuing *Titanic*'s passengers.
- 7.7 a.m. received following message from *Baltic* to Captain, *Carpathia*--- 'Can I be of any assistance to you as regards taking some of the passengers from you? Will be in the position about four-thirty. Let me know if you alter your position. Commander, *Baltic*'.
- 7.10 a.m. Sent following reply to *Baltic*: 'Am proceeding for Halifax or New York at full speed. You had better proceed to Liverpool. Have about 800 passengers aboard'.
- 7.40 a.m. Advised *Mount Temple* to return to his course, as there was no further need for him to stand by; nothing more could be done. We have rescued twenty boatloads of the *Titanic*'s passengers.
- 8.00 a.m. Advised *Verginian*: 'We are leaving here with all on board ---about 800 passengers----please return to your northern course'.
- 10.00 a.m. Signals with the *Californian*.
- 2.00 p.m. TR's. with *Olympic*.
- 2.10 p.m. Sent news of the disaster to the *Olympic* saying we had rescued about 670 passengers.
- 2.35 p.m. Following message received from *Olympic*: '7.12 p.m. G.M.T. position 41.17 N, 53.53 W. Shall I meet you and where? Steering east true. Haddock'.

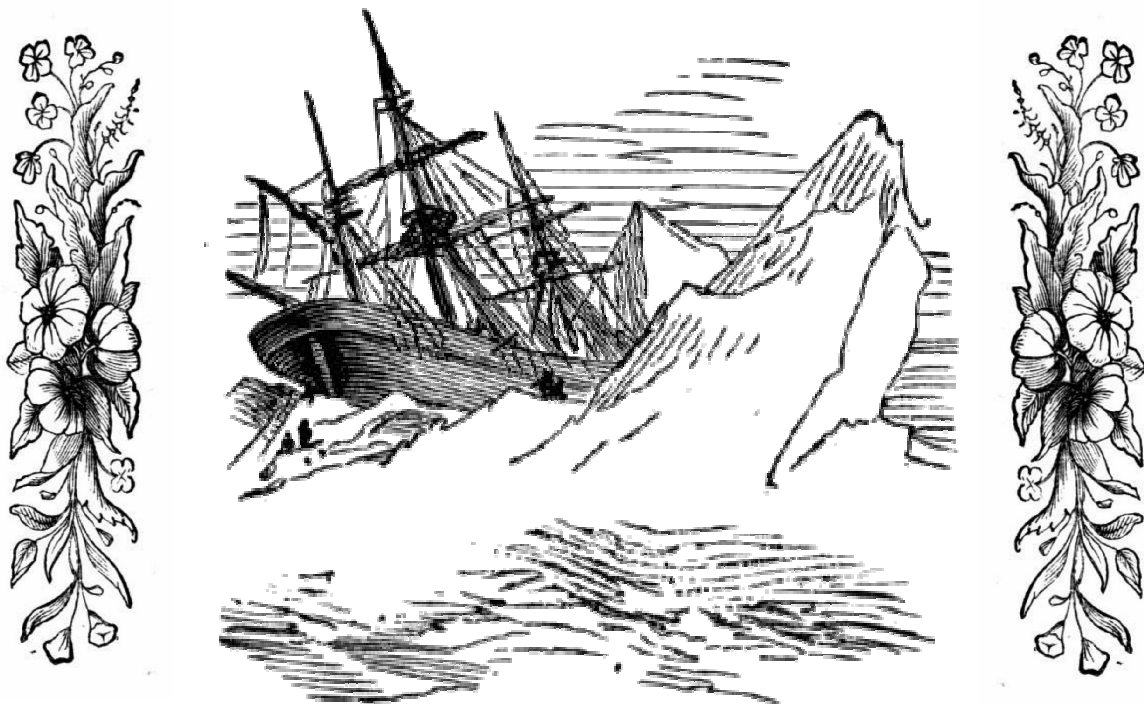
3.15 p.m. Replied to *Olympic*: 7.30 p.m. G.M.T. *Carpathia* 41.15 N, 51.45 W. 'Am steering south 87 west true. returning to New York with *Titanic*'s passengers. Rostron'.

Donderdag 18 april 1912 om 09.45 uur, legde de Carpathia aan in New York. Toen Harold Bride opgepikt was en, hoewel hij gewond was door een ongeluk, de Carpathia bereikte, nam hij een korte rustpauze, waarna hij meteen aan het werk ging om de Radio Officier van de Carpathia, Thomas Cotham, die op instorten stond, te helpen. Bride bleef bij hem en werkte bijna continue door.

Harold Bride kreeg later een gouden horloge van de Marconi Marine Company "Wegens erkentelijkheid voor het moedig doen van zijn plicht." En Cottam, de Radio Officier van de Carpathia kreeg een zilveren medaille

en een illustere toespraak voor "Prijzenswaardige en humane hulp aan de overlevenden van de Titanic."

Wat had kunnen gebeuren als de Titanic niet met scheepsradio was uitgerust geweest, is te erg om aan te denken. In het verleden zijn botsingen met ijsbergen vele goede schepen fataal geworden. Het verlies van de "President" en de "Pacific" in vroegere dagen van Atlantische zeevaart, wordt ook toegeschreven aan een ijsberg in zee. Helaas waren er geen overlevenden die het verhaal na konden vertellen.

VERRASSENDE ONTMOETINGEN

Door: Sjaak Tessers

In de vijftiger jaren deed ik dienst op een Shell tanker de ROTULA/PHET. We moesten lossen in een of andere haven in de Caribbean. Ik geloof dat het Kingston Jamaica was.

Zoals gebruikelijk was een nevenfunctie van een Sparks, het op de post doen van de brieven etc etc etc. Nadat ik na vertrek contact had gemaakt met het kuststation voor het zogenaamde QTO KINGSTON BND CURACAO, hetgeen even op de 500 kHz gebeurde, werd ik aangeroepen door een Noors schip met up 454.

Daar werd ik gevraagd waar het postkantoor in Kingston te vinden was. Het schip zou kennelijk kort blijven liggen, vandaar de vraag.

Mijn antwoord luidde: “Aan het einde van de oliepier rechtsaf, de vierde straat linksaf en dan de tweede rechtsaf. Het staat vlak naast een kroeg met allemaal prachtige meiden, dus als je nog tijd over hebt.....”

Een laconieke reactie kwam terug: “tks om, but ere woman operator.”

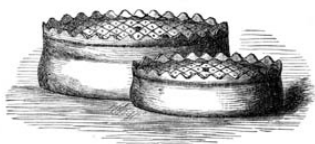
Later in Curaçao lagen we in het Schottegat. We genoten van het gebruikelijke borreluur aan de gangway met eerste stuurman en de tweede wtk. Op een zeker moment komt er een enorm blond stuk de gangway op. Zij was gekleed aangepast aan de warmte in hotpants en decolleté a la taille!

De eerste stuur stond op zijn strepen en zei ons om even op te hoepelen. Het laconieke van de reactie van de dame kwam mij bekend voor: “I want the radio-officer!”

Na mij, op de grens van insubordinatie, ontdaan te hebben van de lastige heren, stond ik haar te woord. Het postkantoor was dankzij mijn sublieme uitleg gevonden. Zij had problemen met haar ontvanger (uiteraard die in het radiostation). Na wat keepersgeluk werd de ontvanger gerepareerd.

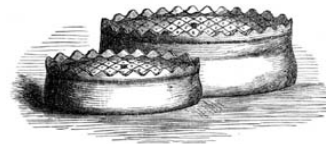

De rest van het verhaal gaat jullie nix an!!!!

Vurrrukkeluk...!

auteur onbekend

Het kwam nogal eens voor dat het kuststation door dankbare klanten werd vergast op lekkernijen, variërend van overheerlijke eetwaren tot rond op de tong liggende dranken. Het spreekt vanzelf dat deze giften eerlijk onder het personeel verdeeld dienen te worden, een taak die jaren geleden door “Moeder Overste” werd verricht.

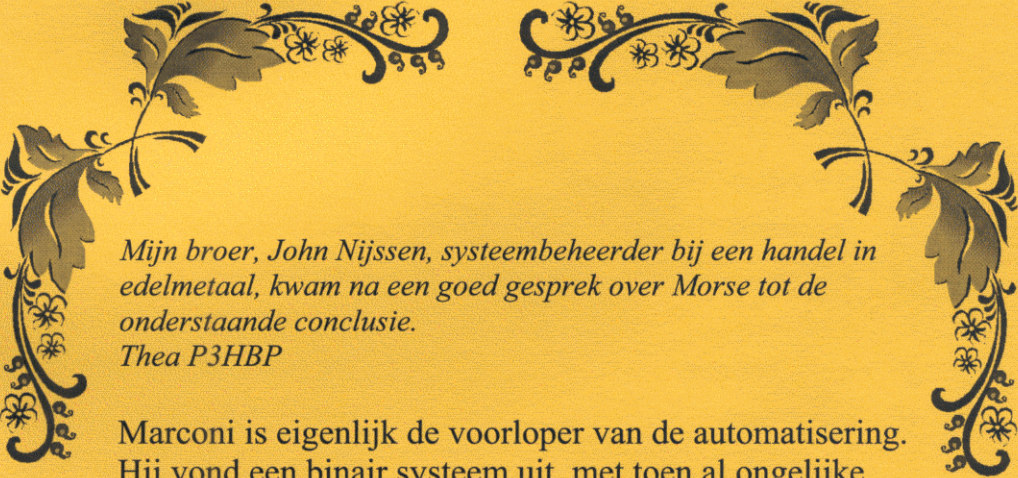
Maar wat te doen met een aantal tompoezen die vrijdags, laat in de middag, op het kuststation waren afgeleverd. De directie was al naar huis, zodat er maar één mogelijkheid overbleef: in de ijskast tot maandagmorgen! Dat die maandag geen spoor meer van de tompoezen te vinden was, wekte eigenlijk geen verbazing, doch het klopte niet. De zaak werd grondig onderzocht, zonder evenwel een dader aan te kunnen wijzen. Desalniettemin zat de schrik er goed in. Men zou het voortaan wel uit 't hoofd laten de collega's zo'n poets te bakken.

Enige tijd later, de kop was net van de nachtdienst af, toen één der telegrafisten opgewonden uit de kantine terug kwam. “Hé jongens, er staat een taart in de ijskast...!!” De chef reageerde als eerste. “As je d'r maar afblijft,” was één van zijn mildste dreigementen. Maar de heren telegrafisten hadden het er moeilijk mee en het duurde dan ook niet lang of er werd aan de verleiding toegegeven. De taart werd opgehaald en voor de neus van de achter een krant verscholen zittende chef opgepeuzeld, tijdens welk gastronomisch festijn meermalen werd gepoogd de chef alsnog over te halen óók mee te doen. De man hield, zij het met moeite, stand. Hij zat met het hele geval behoorlijk in zijn maag, figuurlijk gesproken uiteraard. Hoe moest hij dit verantwoorden? “Ik zat achter een krant,” was een smoes die het nooit zou halen en hij piekerde zich rot hoe dit varkentje gewassen diende te worden. Maar hoe hij zich ook inspande, hij kwam er niet uit en de anders altijd bijzonder “drukke” chef werd hoe langer hoe stiller...

Wat zal er allemaal door zijn hoofd zijn gegaan toen hij, vlak voor hij naar huis ging, te horen kreeg dat de taart geen geschenk was. De “jongens” hadden 'm zelf gekocht en gezamenlijk betaald. Zo maar, voor de grap....!

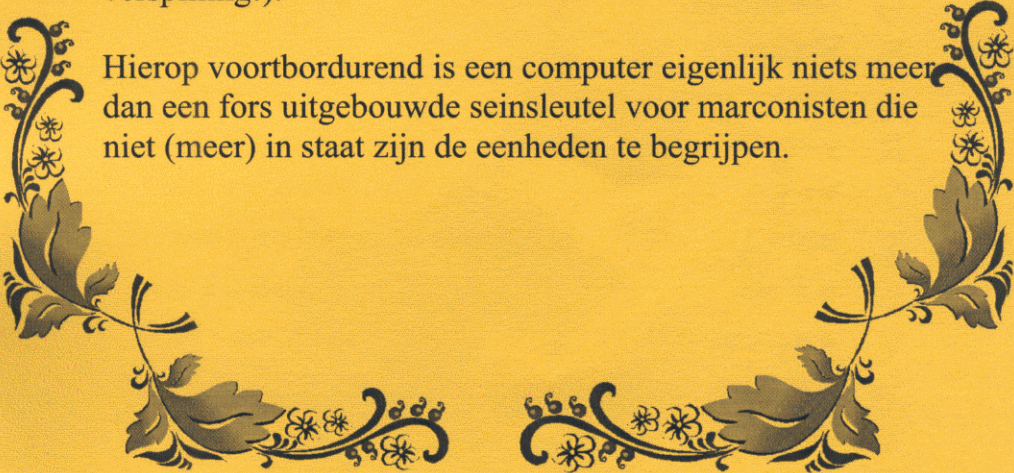
Uit: de speciale uitgave van Intercom, die gemaakt is ter gelegenheid van het 75 jarig bestaan van PCH in 1979.

Toestemming voor plaatsing in HelleMonster is verleend door Teun Kaagman, oud redactielid van Intercom.

A decorative border of stylized leaves and flowers surrounds the text.

Mijn broer, John Nijssen, systeembeheerder bij een handel in edelmetaal, kwam na een goed gesprek over Morse tot de onderstaande conclusie.
Thea P3HBP

Marconi is eigenlijk de voorloper van de automatisering. Hij vond een binair systeem uit, met toen al ongelijke lengtes van de eenheden. Momenteel zijn ze nog steeds niet verder dan setjes van 8 (1 byte = 8 bits, wat een verspilling!).

A decorative border of stylized leaves and flowers surrounds the text.

Hierop voortbordurend is een computer eigenlijk niets meer dan een fors uitgebouwde seinsleutel voor marconisten die niet (meer) in staat zijn de eenheden te begrijpen.

A	● —	1	● — — — — —
B	— ● ● ●	2	● ● — — — —
C	— ● ● ● ●	3	● ● ● — — —
D	— ● ● ●	4	● ● ● ● — —
E	●	5	● ● ● ● ●
F	● ● — ● ●	6	— ● ● ● ●
G	— — — ●	7	— — — ● ● ●
H	● ● ● ●	8	— — — — ● ●
I	● ●	9	— — — — — ●
J	● — — — —	0	— — — — — —
K	— ● — —	.	● — — ● — —
L	● — ● ● ●	,	— — — ● ● — —
M	— — —	:	— — — — — ● ●
N	— ●	/	— ● ● — — ●
O	— — — — —	?	● ● — — — ● ●
P	● — — — ●	“	● — — ● — — ●
Q	— — — ● —	’	● — — — — — ●
R	● — — ●	(	— — ● — — — ●
S	● ● ●	)	— — ● — — — —
T	—	=	— ● ● ● — —
U	● ● — —	-	— — ● ● ● — —
V	● ● ● — —	@	● — — — — ● ●
W	● — — — —		
X	— — ● ● — —		
Y	— — ● — — — —		
Z	— — — — ● ●		